

การศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความรู้ การรับรู้
ความจำเป็น การรับรู้ความเสี่ยง ลักษณะการใช้
และเหตุผลในการใช้ ยารับประทาน
isotretinoin ในการรักษาสิว

นาย เสวก วุฒิสฐานจำเริญ
นาย อาณัฐชัย ม้ายอุเทศ

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2549

Qualitative study about knowledge, perceived need,
perceived risk, utilization characteristic and reasons of
using oral isotretinoin in treatment of acne

MISTER SAWACKE WUTHITHANCHAMROEN
MISTER ARNATCHAI MAIUTED

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENT FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY

โครงการพิเศษ

เรื่องการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความรู้ การรับรู้
ความจำเป็น การรับรู้ความเสี่ยง ลักษณะการใช้
และเหตุผลในการใช้ ยารับประทาน
isotretinoin ในการรักษาสิว

.....
(นศภ. เสวก วุฒิสถาบันจำเริญ)

.....
(นศภ. อาณัฐชัย ม่ายอุเทศ)

.....
(ผศ. ดร. มนพรัตน์ ถาวรเจริญทรัพย์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผศ. ดร. วิชิต เปานิล)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

การศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความรู้ การรับรู้ความจำเป็น การรับรู้ ความเสี่ยง ลักษณะการใช้ และเหตุผลในการใช้ ยารับประทาน isotretinoin ในการรักษาสิว

เสวก วุฒิจานจำเจริญ, อาณัฐชัย ม้ายอุเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา: มนทร์มณี ถาวรเจริญทรัพย์ *, วิชิต เปาณิล**

*ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**ภาควิชาเภสัชพิษศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำสำคัญ: สิว, การรักษาสิว, isotretinoin

โครงการพิเศษนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ การรับรู้ ความจำเป็น การรับรู้ความเสี่ยง ลักษณะการใช้ และเหตุผลในการใช้ ยารับประทาน isotretinoin โดยทำการเลือกผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธี purposive sampling และ snowball technique มาทำการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่เตรียมไว้ ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน ซึ่งมีอายุระหว่าง 15-30 ปี พบว่าผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเคยได้รับการรักษาอย่างอื่นมาก่อนการใช้ ยารับประทาน isotretinoin แม้ว่าบางส่วนจะไม่ได้เป็นการรักษาตามแนวทางที่ระบุไว้ก่อนการใช้ ยารับประทาน isotretinoin ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากได้รับยาโดยแพทย์เป็นผู้พิจารณาสั่งจ่ายยา แต่มีผู้ให้สัมภาษณ์บางราย (4 คน) ที่ซื้อยารับประทานเองโดยไม่มีใบสั่งแพทย์ โดย 1 คนเคยได้รับยาจากแพทย์จากนั้นจึงนำไปซื้อใช้เองจากร้านยา เมื่อสอบถามถึงความจำเป็นของการใช้ ยารับประทาน isotretinoin สามารถแบ่งได้เป็น ความจำเป็นทางการแพทย์เนื่องจากเป็นสิวอักเสบรุนแรงพิจารณาโดยแพทย์ และความจำเป็นจากเหตุผลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล เช่น ความกังวลเกี่ยวกับความสวยความงามของตนเอง ในเรื่องความคุ้มค่าในการใช้ ผู้ให้ข้อมูล 17 คนระบุว่ามีความคุ้มค่าเนื่องจากให้ผลการรักษาที่มีประสิทธิภาพแม้ว่าจะมีราคาค่อนข้างสูง ด้านอาการข้างเคียงผู้ให้ข้อมูลทุกคนรับรู้ว่าการใช้ยาชนิดนี้จะทำให้ปากแห้ง มี 10 คน ที่รับรู้ว่าจะสามารถทำให้ทารก विकูลรูป อย่างไรก็ตามมีเพียง 5 คนที่รับรู้ว่ายานี้มีผลต่อการทำงานของตับ นอกจากนี้ไม่พบว่ามีรายใดเลยที่เคยได้รับการตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อติดตามการทำงานของตับและระดับไขมันจากการศึกษาในครั้งนี้เภสัชกรควรมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำเรื่องการใช้ ยารับประทาน isotretinoin ให้มากขึ้น โดยควรให้ความรู้เรื่องข้อบ่งใช้ อาการข้างเคียงรวมถึงการติดตามการใช้ยา เพื่อให้ผู้ที่ใช้ยาสามารถใช้ยาได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยมากขึ้น นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มความเข้มงวดของการจ่ายยา isotretinoin ในร้านยาให้มากขึ้น

Qualitative study about knowledge, perceived need, perceived risk, utilization characteristic and reasons of using oral isotretinoin in treatment of acne

Sawacke Wuthithanchamroen, Amatchai Maiuted

Project advisor: Montarat Thavorncharoensap*, Wichit Paonil**

*Department of Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

**Department of Pharmaceutical Botany, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

Keywords: acne, acne treatment, isotretinoin

This special project was a qualitative study aimed to explore knowledge, perceived need, perceived risk, utilization characteristic and reasons of using oral isotretinoin. The total of 20 participants aged between 15 – 30 years old were selected by purposive sampling and snowball technique and were interviewed by semi-structured questionnaire. The result indicated that all of participants had received prior treatments before using oral isotretinoin, although some treatments were deviated from the guideline of prior treatment before using isotretinoin. Most participants received this medicine from physicians. A few (N=4) purchased it without prescription. One participant had received this drug from physician and then went to refill it at the drugstore without prescription. The reasons of using oral isotretinoin could divide into clinical reason due to severity of acne, and personal reasons concerning about personal beauty. Although most participants indicated that it was expensive, 17 of them accepted that it was worth using isotretinoin because of its efficacy. For perceive risk, all of them knew that it could cause dry lips. 10 and 5 participants knew about teratogenicity, and hepatic side effect, respectively. All of them had never checked liver function and plasma lipid level. From the study, pharmacists should play more roles in counseling patients about indication, side effects, and monitoring associated with isotretinoin use so that they can use this medicine effectively and safely. In addition, related organizations should enforce and tighten the regulation of dispensing isotretinoin in drugstore.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการพิเศษนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผศ.ดร.มนรัตน์ ถาวร-
เจริญทรัพย์ ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และ ผศ.ดร.วิจิต เปานิล
ภาควิชาเภสัชพฤกษศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้ให้ความอนุเคราะห์เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการพิเศษตลอดทั้งการแนะนำและให้คำปรึกษาในการทำโครงการพิเศษนี้
เจ้าหน้าที่ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลทุกท่านที่ได้อำนวยความสะดวก
สะดวกในขณะที่ทำโครงการ ตลอดจนผู้ให้สัมภาระทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบคำถามใน
การทำโครงการพิเศษเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นาย เสวก วุฒิสฐานจำเริญ

นาย อาณัฐชัย ม้ายอุเทศ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทนำ	1
ทบทวนวรรณกรรม	3
วัสดุและวิธีการวิจัย	8
ผลการวิจัย	10
วิจารณ์ผลการวิจัย	18
ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ	20
เอกสารอ้างอิง	22
ภาคผนวก	25

บทนำ

สิวเป็นโรคผิวหนังชนิดหนึ่งซึ่งเป็นปัญหาที่พบบ่อยทั่วโลก จากการศึกษพบว่า ประมาณร้อยละ 85 ของผู้ที่มีอายุระหว่าง 12 – 25 ปี ร้อยละ 8 ของผู้ที่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี และร้อยละ 3 ของผู้ที่มีอายุระหว่าง 35-44 ปี เคยประสบปัญหาเกี่ยวกับสิวในระดับความรุนแรงต่างๆ¹ จากสถิติของสถาบันโรคผิวหนังปี 2547 พบว่า สิวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ป่วยมาพบแพทย์สูงเป็นอันดับที่ 2 ของผู้ป่วยทั้งหมด คือ ประมาณร้อยละ 14.15² สำหรับการจัดแบ่งสิวตามความรุนแรงนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 4 ชนิด³ คือ สิวที่มีความรุนแรงน้อย (Mild acne) ซึ่งใช้เพียงยาทาในการรักษา สิวที่มีความรุนแรงปานกลาง (Moderate acne) ซึ่งใช้ยาทาพร้อมกับยาปฏิชีวนะชนิดรับประทาน (oral antibiotic) ในการรักษา สิวที่มีความรุนแรง (Severe acne) ซึ่งใช้ทั้งยาทาและยารับประทานในการรักษา และ สิวที่มีความรุนแรงมาก (Very severe acne) ซึ่งมีความจำเป็นต้องปรึกษาแพทย์เฉพาะทาง และใช้ยาปฏิชีวนะขนาดสูง ยาสเตียรอยด์ หรือ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษา

ในปัจจุบัน มีวิธีการรักษาสิวต่างๆ มากมาย โดย Isotretinoin ชนิดรับประทานเป็นยาตัวหนึ่งที่ใช้ในการรักษาสิวชนิดรุนแรง หรือ ใช้ในการรักษาสิวในผู้ป่วยที่ไม่ตอบสนองต่อการรักษาแบบมาตรฐาน³⁻⁷ Isotretinoin เป็นยาที่มีประสิทธิภาพดีในการรักษาและมีการใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้น จากการศึกษพบว่า การสั่งใช้ Isotretinoin ชนิดรับประทาน ในปี 2000 มีอัตราเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า จากปี 1992⁸ นอกจากนี้ยังพบว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา ยารับประทาน Isotretinoin ได้รับการสั่งจ่าย 5.8 ล้านครั้งจากทั้งหมด 35 ล้านครั้งที่มีผู้ป่วยมาพบแพทย์ หรือ คิดเป็นร้อยละ 17 ของจำนวนครั้งที่มีผู้ป่วยมาพบแพทย์เกี่ยวกับสิว⁹ สำหรับการสำรวจใบสั่งยาในปี 1985 ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่ามีจำนวน 189,000 ใบ ในเพศหญิง และ 218,000 ใบในเพศชาย นอกจากนั้นยังพบว่าการเพิ่มขึ้นของใบสั่งยา อย่างมากในปี 1995 – 1997 โดยมียอดใบสั่งยาเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.4 และ 18.6 ในเพศหญิง และ เพศชายตามลำดับ¹⁰

จาก Guideline เกี่ยวกับการรักษาสิวในปัจจุบัน¹¹ ระบุว่า ควรมีการใช้ยาปฏิชีวนะชนิดรับประทานติดต่อกันอย่างน้อย 3 course ซึ่งในแต่ละ course ควรจะใช้เวลา 4-6 สัปดาห์ ก่อนที่จะเริ่มใช้ยารับประทาน Isotretinoin นอกจากนี้ในการใช้ Isotretinoin ควรใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานครั้งละ 15 – 20 สัปดาห์ อย่างไรก็ตามพบว่าร้อยละ 39 – 72 ของผู้ป่วยซึ่งไม่เคยได้รับยารักษาสิวตัวใดมาก่อนภายใน 6 เดือนก่อนที่จะได้รับยารับประทาน Isotretinoin เป็นครั้งแรก¹²⁻¹⁴ จากการศึกษในต่างประเทศพบว่า อายุเฉลี่ยของผู้ที่ใช้ยารับประทาน Isotretinoin คือ 23.9 ปี

(ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 7.6 ปี) โดยประมาณร้อยละ 50 เป็นเพศชาย ร้อยละ 52-55 ของใบสั่งยา Isotretinoin ชนิดรับประทานมาจากแพทย์ผิวหนัง¹⁵

Isotretinoin ชนิดรับประทานนั้น แม้ว่าจะให้ผลการรักษาที่ดีแล้ว พบว่า Isotretinoin ยังเป็นยาที่ทำให้เกิดทารกพิการอย่างรุนแรง (potent teratogenic)¹⁶⁻¹⁹ นอกจากนั้นยังเป็นยาที่มีอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยารุนแรงทางด้าน mucocutaneous ophthalmic และ musculoskeletal และยังมีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงของไขมันในเลือด (plasma lipid)^{5-6,20} นอกจากนี้ การใช้ Isotretinoin ชนิดรับประทาน ควรใช้อย่างระมัดระวัง และ ติดตามผลการทำงานของตับอย่างสม่ำเสมอ สำหรับอาการข้างเคียงการซึมเศร้ามาตัวตายจากการใช้ยา รับประทาน Isotretinoin ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน²¹⁻²⁴ สำหรับในประเทศไทยยา รับประทาน Isotretinoin จึงถูกจัดอยู่ในกลุ่มยาควบคุมพิเศษซึ่งจำเป็นต้องใช้ใบสั่งแพทย์ในการสั่งจ่ายยา เท่านั้น²⁵

จากข้อมูลเกี่ยวกับอาการข้างเคียงจากการใช้ยา รับประทาน Isotretinoin ตลอดจนข้อบ่งใช้ของยา และความจำเป็นที่ต้องได้รับการติดตามการใช้ยาโดยแพทย์อย่างสม่ำเสมอ การทราบข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้ที่เคยใช้ยา และ กำลังใช้ยา รับประทาน Isotretinoin เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้ความเสี่ยง ความจำเป็น เหตุผลของการใช้ยา ตลอดจนลักษณะการใช้และแหล่งที่มาของยา เป็นสิ่งที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำความเข้าใจพฤติกรรมการใช้ยา รับประทาน Isotretinoin ในสังคมไทยให้ลึกซึ้งมากขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการให้ คำปรึกษาและแนวทางในการควบคุมการใช้ยา รับประทาน Isotretinoin ให้มีความปลอดภัยและมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันยังไม่พบการศึกษาในเชิงลึกทางด้านนี้ในประเทศไทยมาก่อน

บททวนวรรณกรรม

สิวเป็นปัญหาที่พบได้บ่อยมากในวัยรุ่น และวัยหนุ่มสาวเนื่องจากอิทธิพลของฮอร์โมนเพศ อย่างไรก็ตาม สิวอาจพบได้ในทารกแรกเกิด หรือเมื่อล่วงสู่วัยชราแล้ว²⁶ จากสถิติของสถาบันโรคผิวหนัง 2547 ระบุว่าสิวเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ป่วยมาพบแพทย์สูงเป็นอันดับ 2 ของผู้ป่วยทั้งหมด คือประมาณร้อยละ 14.5²

1. นิยาม

สิว²⁶ (acne vulgaris) คือ โรคที่มีการอักเสบเรื้อรังของระบบต่อมไขมัน สิวเป็นโรคผิวหนังที่พบได้ทั่วไป โดยเฉพาะในวัยหนุ่มสาว สามารถหายเองได้หรืออาจเป็นไปจนถึงอายุ 40 ปี

2. สาเหตุ (pathophysiology)

โดยทั่วไปสิวก่อเกิดจากสาเหตุร่วมกันอย่างน้อย 4 ประการ²⁶⁻²⁸ คือ

1. ต่อมไขมันหลั่งไขมัน (sebum) มากกว่าปกติ
2. ผนังท่อต่อมไขมันแบ่งตัวมากกว่าปกติและไม่หลุดลอกออก (hypercornification and retention hyperkeratosis)
3. บทบาทของจุลินทรีย์ *Propionibacteria acnes* (*P. acnes*) ซึ่งอาศัยอยู่ที่ผิวหนังและภายในต่อมท่อไขมัน
4. ปฏิกิริยาการอักเสบของผู้ที่เป็นสิว

3. ปัจจัยอื่นที่กระตุ้นให้เกิดสิว

ปัจจัยทั้งจากภายในและภายนอกร่างกายเป็นตัวกระตุ้นการเกิดสิว²⁷ ได้แก่

1. พันธุกรรม
2. ระบบฮอร์โมน
3. ยาบางชนิด
4. เครื่องสำอาง สบู่ น้ำมันใส่ผม
5. ภาวะเครียด
6. อาชีพและสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้พบว่า อากาศร้อนชื้นจะกระตุ้นให้มีเหงื่อออกมาก ซึ่งจะทำให้สิวลที่เป็นแย่งได้ แต่อากาศที่แห้งและมีแสงแดดสดใสจะทำให้สิวลที่เป็นดูดีขึ้นได้ ส่วนการกำเริบของสิวลในช่วงก่อนมีประจำเดือนนั้นถือเป็นเรื่องปกติ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของระดับฮอร์โมน²⁷

ทั้งนี้ปัจจัยบางอย่าง เช่น อาหาร ความเครียด การรักษาความสะอาดเป็นเพียงความเชื่อส่วนบุคคล ซึ่งพบว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกับความรุนแรง หรือการกำเริบของสิวแต่อย่างไร หรือมีแต่น้อยมาก

4.การจัดระดับความรุนแรงของสิว (Severity grading of acne)

การจัดระดับความรุนแรงของสิวมี่มีความสำคัญต่อการเลือกการรักษาที่เหมาะสม ซึ่งการแบ่งความรุนแรงของสิวมี่อยู่หลายวิธีด้วยกัน Leeds acne grading scale^{27,29} เป็นวิธีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับ โดยการวัดด้วยวิธีนี้จัดระดับความรุนแรงของสิวอยู่ระหว่าง 1-10 ทั้งนี้แนวทางที่ง่ายกว่าและนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายคือเกณฑ์ของ The American Academy of Dermatology²⁹ ซึ่งในวิธีการนี้จะทำการนับจำนวนตุ่มสิวแบบต่างๆแล้วจัดระดับความรุนแรงเป็น mild, moderate และ severe ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

Mild acne : comedones present with relatively few inflammatory lesions.

Moderate acne : Pustules and other inflammatory lesions are evident without mild scarring. Social embarrassment with signs of psychological problems may be evident.

Severe acne : There is evidence of major inflammatory lesion such as nodules, cysts that affect of the sebaceous glands. Scarring is likely to present with psychological and social difficulties.

5.การรักษา (treatment)^{26-28,30-32}

การรักษาสิวมี่จะช่วยลดความรุนแรงลงได้ เป้าหมายในการรักษาคือ บรรเทาความไม่สบาย ผื่นพุสสภาพผิวให้ดีขึ้น ป้องกันการเกิดรอยหลุม หรือแผลเป็น และบรรเทาการรบกวนต่อจิตใจและการปฏิบัติกิจจากสังคม

การรักษามี่มักทำเพื่อป้องกันมากกว่า เพราะมีผลน้อยมากต่อรอยโรคที่มีอยู่ ทั้งนี้การรักษาจะเห็นผลอย่างช้าๆและใช้เวลาหลายสัปดาห์จนถึงหลายเดือน

การหลีกเลี่ยงปัจจัยกระตุ้นให้เกิดสิวมี่ เช่น การนวดหน้า ขัดหน้า เครื่องสำอางบางอย่างหรือยาบางชนิด รวมถึงการรักษาความสะอาดบนใบหน้าและเส้นผม จะช่วยให้การรักษาสิวมี่ประสิทธิภพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ก่อนการรักษาควรอธิบายให้ผู้ป่วยทราบถึงพยากรณ์โรค รูปแบบความรุนแรง สาเหตุหรือปัจจัยส่งเสริมของโรค ระยะเวลาในการรักษา และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการรักษา รวมถึงผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นได้จากยารักษาสิวมี่ นอกจากนี้ควรให้กำลังใจ และรับฟังปัญหาของผู้ป่วยอีกด้วย

การรักษาสิวมีทั้งการรักษาโดยใช้ยา และการรักษาโดยไม่ใช้ยา

5.1 การรักษาโดยไม่ใช้ยา

เนื่องจากพยาธิกำเนิดของสิวมีความซับซ้อน การรักษาโดยไม่ใช้ยาจึงมีบทบาทต่อการจัดการกับสิวได้น้อยมาก การล้างหน้าวันละ 2 ครั้ง ด้วยน้ำอุ่น และสบู่อย่างอ่อนและไม่มี moisturizer นั้นก็เพียงพอแล้วที่จะขจัดไขมันส่วนเกินบนผิวออกไปได้ การใช้สบู่อย่างแรงไม่ได้มีส่วนเปลี่ยนแปลงการดำเนินของโรคสิวได้เลย (course of disease) รวมถึงการใช้ cleansers ที่มีฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรีย หรือชนิดขัดผิว ก็ไม่แนะนำให้ใช้ในผู้ป่วยโรคสิว

ในส่วนของเครื่องสำอางนั้นไม่มีข้อห้ามใช้ แต่ต้องพยายามลองผิดลองถูก เพื่อหาเครื่องสำอางที่เหมาะสม และไม่ก่อให้เกิดสิวในแต่ละบุคคล

ผลิตภัณฑ์ที่ทำให้ผิวแห้ง ลอก และสบู่อล้างหน้า ตลอดจนผลิตภัณฑ์พวกสบู่อและเครื่องสำอางรักษาสิว มักมีการโฆษณาเน้นถึงการทำความสะอาดผิวหนึ่งเพื่อการรักษาสิวมามากจนเกินความจำเป็น ซึ่งในผู้ที่ผิวมันมาก การล้างหน้าฟอกสบู่จะช่วยชะล้างความมันบนผิวหนึ่งออกไปได้ชั่วคราว แต่อย่างไรก็ตามไม่ควรล้างฟอกมากเกินไป ทั้งนี้สิวไม่อาจกำจัดสิวจึงหัวดำและหัวขาวออกได้ สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ทำให้ผิวแห้ง ลอก นั้นพบว่าฤทธิ์ดังกล่าวไม่ใช่การลดการทำงานของต่อมไขมัน หรือการลอกชั้นของ stratum corneum ที่ปกคลุมตุ่มสิวอยู่ นอกจากนี้ยังอาจทำร้ายผิวที่อักเสบให้อักเสบเพิ่มขึ้นด้วย

5.2 การรักษาด้วยยา

ยาที่มีประสิทธิภาพจะออกฤทธิ์โดย

- 1) ทำให้การสร้างเคอราตินของท่อไขมันกลับสู่สภาพปกติ
- 2) ลดการสร้างไขมัน
- 3) ลดการเจริญของเชื้อแบคทีเรีย *P. acne*
- 4) ป้องกันการตอบสนองต่อกระบวนการอักเสบ

โดยทั่วไปการใช้ยาทารักษาสิวก้เพียงพอแล้วสำหรับผู้ป่วยโรคสิวลส่วนใหญ่ แต่สำหรับสิวลหัวช้าง และสิวลซิสต์นั้น มีความจำเป็นที่ต้องใช้ยารักษาสิวลชนิดรับประทาน

5.2.1 ยาทาเฉพาะที่ (topical therapy) นิยมใช้กับสิวลไม่รุนแรงถึงปานกลาง

5.2.1.1 Benzoyl peroxide

5.2.1.2 Salicylic acid

5.2.1.3 Topical retinoid

5.2.1.3.1 Tretinoin

5.2.1.3.2 Isotretinoin

5.2.1.3.3 Adapalene

5.2.1.3.4 Azelaic acid

5.2.1.4 topical antibiotic

5.2.2 ยารับประทาน (systemic therapy) ใช้ในสิ่วรุนแรงปานกลางถึงรุนแรงมากหรืออาจใช้ในรายที่เป็นสิ่วไม่รุนแรงนัก แต่มีความกังวลมาก หรือสิ่วที่หายแล้วจะมีร่องรอยดำหรือรอยแผลเป็นหลงเหลืออยู่มาก ก็มีความจำเป็นที่จะต้องให้ยารับประทานร่วมด้วย

5.2.2.1 Hormonal treatment

5.2.2.2 Systemic corticosteroids

5.2.2.3 Systemic antibiotics

5.2.2.4 Isotretinoin^{26-27,30,32} (13-cis-retinoic acid) ควรเลือกใช้ยานี้รักษาเฉพาะรักษาผู้ป่วยที่เป็นสิ่วชนิดรุนแรง และคือวิธีอื่นๆแล้ว การใช้ยานี้ได้ผลดีมาก เนื่องจากมีผลต่อพยาธิกำเนิดที่สำคัญของสิ่วทุกข้อ คือสามารถลดขนาดของต่อมไขมันและปริมาณการหลั่งไขมันลงได้มาก ทำให้จำนวนของ *P. acne* ที่ผิวหนังและภายในต่อมไขมันลดลง รวมทั้งการสร้าง keratin ภายในต่อมไขมันค่อยๆลดลงตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีฤทธิ์ต้านอักเสบอีกด้วย

ขนาดที่แนะนำต่อวันคือ 0.5-1 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ให้การรักษาต่อเนื่อง 16-30 สัปดาห์จนได้ขนาดยาสะสมรวม 120-150 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ควรใช้รักษาผู้ป่วยที่มีลักษณะดังต่อไปนี้²⁷

1. เป็นสิ่วชนิดที่รุนแรงมากที่สุด
2. เป็นสิ่วที่รุนแรงปานกลางหรือมากพอควร และได้รับการรักษาด้วยวิธีมาตรฐานมานานแล้วยังไม่ได้ผล
3. เป็นสิ่วที่รุนแรงปานกลาง ถึงแม้ได้รับการรักษาด้วยวิธีการธรรมดามาแล้วหลายครั้ง แต่เมื่อหยุดยาทุกครั้งก็จะกลับมาเป็นใหม่อีกอย่างรวดเร็ว
4. เป็นสิ่วที่มีความกลัวว่าจะเสียโฉม เมื่อหายเกิดเป็นแผลเป็นที่น่าเกลียด

ในปัจจุบัน มีวิธีการรักษาสิ่วต่างๆมากมาย โดย isotretinoin ชนิดรับประทานเป็นยาตัวหนึ่งที่ใช้ในการรักษาสิ่วชนิดรุนแรง หรือใช้ในการรักษาสิ่วในผู้ป่วยที่ไม่ตอบสนองต่อการรักษาแบบมาตรฐาน³⁻⁷ Isotretinoin เป็นยาที่มีประสิทธิภาพดีในการรักษาและมีการใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้น จากการศึกษาพบว่าการใช้ Isotretinoin ชนิดรับประทาน ในปี 2000 มีอัตราเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า จากปี 1992⁸ นอกจากนี้ยังพบว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา ยารับประทาน Isotretinoin ได้รับ

การสั่งจ่าย 5.8 ล้านครั้งจากทั้งหมด 35 ล้านครั้งที่มีผู้ป่วยมาพบแพทย์ หรือ คิดเป็นร้อยละ 17 ของจำนวนครั้งที่มีผู้ป่วยมาพบแพทย์เกี่ยวกับสิว⁹ สำหรับการสำรวจใบสั่งยาในปี 1985 ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่ามีจำนวน 189,000 ใบ ในเพศหญิง และ 218,000 ใบในเพศชาย นอกจากนี้ยังพบว่ามี การเพิ่มขึ้นของใบสั่งยา อย่างมากในปี 1995 – 1997 โดยมียอดใบสั่งยา เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.4 และ 18.6 ในเพศหญิง และ เพศชายตามลำดับ¹⁰

จาก Guideline เกี่ยวกับการรักษาสิวในปัจจุบัน¹¹ ระบุว่า ควรมีการใช้ยาปฏิชีวนะชนิดรับประทานติดต่อกันอย่างน้อย 3 course ซึ่งในแต่ละ course ควรจะใช้เวลา 4-6 สัปดาห์ ก่อนที่จะเริ่มใช้ยารับประทาน Isotretinoin นอกจากนี้ในการใช้ Isotretinoin ควรใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานครั้งละ 15 – 20 สัปดาห์ อย่างไรก็ตามพบว่าร้อยละ 39 – 72 ของผู้ป่วยซึ่งไม่เคยได้รับยา รักษาสิวตัวใดมาก่อนภายใน 6 เดือนก่อนที่จะได้รับยารับประทาน Isotretinoin เป็นครั้งแรก¹²⁻¹⁴ จากการศึกษาในต่างประเทศพบว่า อายุเฉลี่ยของผู้ที่ใช้ยารับประทาน Isotretinoin คือ 23.9 ปี (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 7.6 ปี) โดยประมาณร้อยละ 50 เป็นเพศชาย ร้อยละ 52-55 ของใบสั่งยา Isotretinoin ชนิดรับประทานมาจากแพทย์ผิวหนัง¹⁵

Isotretinoin ชนิดรับประทานนั้น แม้ว่าจะให้ผลการรักษาที่ดีแล้ว แต่ต้องใช้ด้วยความระมัดระวังหลายประการ โดยเฉพาะในผู้ป่วยหญิง เนื่องจาก isotretinoin สามารถทำให้ทารกในครรภ์พิการได้ (potent teratogenic)¹⁶⁻¹⁹ เป็นผลข้างเคียงที่สำคัญที่สุด ดังนั้นการรักษาในหญิงวัยเจริญพันธุ์ควรทำ pregnancy test ก่อนและจะต้องคุมกำเนิดอย่างเคร่งครัดตลอดเวลาที่รักษาด้วยยานี้และคุมกำเนิดต่อไปอีกอย่างน้อย 1 เดือนหลังจากหยุดยานี้ นอกจากนี้ผู้ป่วยที่ได้รับยา isotretinoin ส่วนใหญ่จะมี liver enzymes, alkaline phosphatase, plasma lipid^{5-6,20} เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ดังนั้นจึงแนะนำให้ตรวจเลือดหาค่า base line ของ fasting lipid และ liver function test ก่อนเริ่มรับประทานยา และตรวจซ้ำหลังจากรับยาแล้ว 3 สัปดาห์ นอกจากนี้ยังเป็นยาที่มีอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยารุนแรงทางด้าน mucocutaneous ophthalmic และ musculoskeletal สำหรับอาการข้างเคียงการซึมเศร้าฆ่าตัวตายจากการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน²¹⁻²⁴ สำหรับในประเทศไทยยารับประทาน Isotretinoin จึงถูกจัดอยู่ในกลุ่มยาควบคุมพิเศษซึ่งจำเป็นต้องใช้ใบสั่งแพทย์ในการสั่งจ่ายยาเท่านั้น²⁵

วัตถุประสงค์และวิธีการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ศึกษา

ผู้ที่เคยใช้ หรือ กำลังใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน ทั้งที่เป็นเพศชายและเพศหญิง อายุระหว่าง 15-30ปี จำนวนประมาณ 20 คน ซึ่งทำการเลือกขึ้นมาสัมภาษณ์ด้วยวิธี purposive sampling และ snowball technique

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ยินยอมตนให้ทำการวิจัย

- ผู้ที่กำลังใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน เพื่อจุดประสงค์ในการรักษาสิว
- ผู้ที่เคยใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทานเพื่อจุดประสงค์ในการรักษาสิวกายในระยะเวลา 5 ปี ก่อนการสัมภาษณ์

เกณฑ์การแยกผู้ยินยอมตนให้ทำการวิจัยออกจากโครงการ

- ผู้ที่กำลังใช้ หรือ เคยใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน เพื่อจุดประสงค์อื่น ๆ นอกจากการรักษาสิว หรือ บรรเทาอาการต่างๆ ที่เกิดจากสิวก
- ผู้ป่วยที่ไม่สามารถสื่อสารได้
- ผู้ที่ไม่ยินยอมให้เข้าร่วมการศึกษา

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม semi structured questionnaire

วิธีการรวบรวมข้อมูล

- ทำการคัดเลือกผู้ที่เข้าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และทำการนัดหมายเพื่อขอสัมภาษณ์
- ก่อนทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัย จะแนะนำตัว แจ้งวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และสอบถามความสมัครใจในการให้ข้อมูล และแจ้งให้ผู้ที่จะถูกสัมภาษณ์ทราบว่า หากไม่สะดวกใจในการตอบคำถามใดๆ สามารถปฏิเสธการตอบคำถามนั้นๆ ได้ ในการสัมภาษณ์ หากเป็นไปได้จะขออนุญาตบันทึกเสียง แต่หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สะดวกใจหรือ ผู้วิจัยเห็นว่าการบันทึกเสียง อาจเป็นอุปสรรคต่อการให้ข้อมูลก็จะหลีกเลี่ยงไปใช้การจดบันทึกข้อมูลแทน
- ทำการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่เตรียมไว้ (Semi-structural interview)
- ทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ จัดหมวดหมู่ เพื่อให้ทราบและเห็นถึงความเชื่อมโยงกันของความรู้ การรับรู้ความจำเป็น การรับรู้ความเสี่ยง ลักษณะการใช้ และเหตุผลในการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ผลการวิจัย

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ

ผู้ให้สัมภาษณ์มีอายุอยู่ในช่วง 22-25 ปี เพศชายจำนวน 11 คน เพศหญิงจำนวน 9 คน

ระดับการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 17 คน

มัธยมศึกษา 4 – 6 หรือเทียบเท่า จำนวน 3 คน

อาชีพ

นักเรียน จำนวน 3 คน

นักศึกษา จำนวน 10 คน

พนักงานบริษัท จำนวน 7 คน

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เคยได้รับการรักษาอย่างอื่นมาก่อนการใช้ยา Isotretinoin

1. ส่วนใหญ่มีการใช้ยาปฏิชีวนะชนิดกิน หรือยารักษาสิวชนิดทา หรือใช้ทั้งสองอย่างร่วมกัน ได้แก่ tetracycline, doxycyclin, clindamycin, benzoyl peroxide

“เคยใช้ยาแก้อักเสบเช่นพวก Amoxicillin , tetracycline , doxycyclin ,มาก่อนการใช้ยาตัวนี้”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 11)

“ใช้ยารับประทาน doxycycline และยาทาจำพวก benzoyl peroxide, clindamycin”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 14)

“Salicylic มาแต้มสิิว อยู่ประมาณ 1 ปี อาการโดยรวมเป็นๆหายๆตลอดการใช้ยา”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 1)

“ใช้ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดทาบริเวณใบหน้า ซึ่งสั่งจ่ายโดยแพทย์ ใช้อยู่ประมาณ 2 สัปดาห์”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 13)

2. มีบางส่วนของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีการรักษาผิวหนังด้วยวิธีการอื่นร่วมด้วย เช่น การทำ ไอออนโต treatment การทำเลเซอร์ เป็นต้น

“แทบจะทำมาหมดแล้วที่มีโฆษณาตามที่ต่างๆไม่ว่าจะเป็น กดสิว, treatment อื่นๆ, เลเซอร์ที่ผิวหนัง, นวดหน้า, ไอออนโต”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 16)

“เคยได้รับการรักษาด้วยการ Ionto และ Scrub ที่หน้า พร้อมด้วยการรักษาด้วย AHA, BHA ทุกอาทิตย์”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 7)

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

สามารถแยกเป็น 2 ประเด็นหลักๆได้คือ

1. ได้รับยารับประทาน Isotretinoin เนื่องจากคำแนะนำจากแพทย์ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ ไม่ได้รู้จักยานี้มาก่อน

“แพทย์เป็นผู้ส่งจ่ายยานี้มาให้โดยไม่ได้บอกว่าเป็นยาอะไร บอกเพียงแต่ว่าเป็นการรักษาตามขั้นตอนเท่านั้น”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 17)

“แพทย์บอกว่าบนใบหน้ามีสิวเห่อมาก สภาพผิวหนังไม่สมดุลอย่างรุนแรง และมีสิวอักเสบมาก จึงให้ใช้ยาตัวนี้”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 3)

“หมอบอกว่าเป็นสิวรุนแรงมาก ไม่มีหัวหนองแต่เจ็บมาก หน้ามันมาก รักษาทุกอย่างแล้วแต่ก็ยังไม่ดีขึ้นแล้วก็ยิ่งบวมมากขึ้นอีก ขนาดล้างหน้ายังระบมเลย หมอเลยให้ยานี้มากิน”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 11)

“แพทย์ผู้ที่ทำการรักษาพิจารณาว่าผู้ป่วยเป็นสิวชนิดรุนแรงแล้วมีการใช้ยา Tetracyclineแล้วไม่ได้ผลในการรักษาแพทย์จึงตัดสินใจเปลี่ยนมาใช้ Isotretinoin”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 2)

“แพทย์เป็นผู้สั่งจ่ายยา โดยแพทย์ได้ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงยาจาก ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดทา เป็น ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทานหลังจากใช้แล้ว ประมาณ 2 สัปดาห์ โดยแพทย์แจ้งให้ทราบก่อนการเปลี่ยนแปลงแต่ไม่ได้บอกถึง เหตุผลที่เปลี่ยนแปลง”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 13)

2. ผู้ป่วยเป็นผู้เลือกที่จะใช้ยานี้ด้วยตัวเอง โดยมีความรู้เกี่ยวกับยาก่อน

“เคยรู้จากคนรอบข้างอยู่แล้วว่ายานี้ดีเลยตัดสินใจหายานี้มารับประทาน”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 15)

“มี แพทย์ เพื่อน และพี่ แนะนำให้กิน บอกว่าเป็นยาที่ดีใช้เวลารักษาไม่นานเพราะ ตอนนั้นลักษณะผิวหนังไม่ค่อยดี”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 12)

“ผู้ป่วยอยากกินมานานแล้ว เนื่องจากสิ่วบริเวณใบหน้าขึ้นมาก แต่ก่อนหน้าที่ยังไม่ได้ ทำงานคิดว่ายังไม่เงินมากพอเลยยังไม่เริ่มรับประทาน แต่ปัจจุบันทำงานแล้วเลยมี เงินที่สามารถซื้อยาได้ โดยการซื้อยาเป็นการซื้อยาหากินเองเนื่องจากมีเพื่อนทำงาน เป็นผู้แทนยาสามารถหามาได้ แต่ยังได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่เคยสอนอยู่ตอน เรียน รวมถึงเห็นคนอื่นรับประทานแล้วอาการดีขึ้น โดยสังเกตได้จากคนอื่นๆไปพบ แพทย์ เมื่อทำการรักษาสุดท้ายเมื่อรักษาไม่หาย แพทย์ก็จะจ่ายยา Isotretinoin ตัว เดียวกันหมด เลยไม่อยากเสียเวลาไปพบแพทย์และต้องเสียเงินมากกว่า จึง ตัดสินใจซื้อยารับประทานเองดีกว่า”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 4)

“ใช้เนื่องจากช่วงที่ใช้ จะถ่ายรูปรับปริญญา แล้วอยากให้ถ่ายรูปออกมาแล้วดูดี โดย อาการสิ่วตอนนั้นไม่รุนแรงแล้ว ขอยาจากแพทย์เองแล้วแพทย์ก็จ่ายยาให้”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 5)

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

สามารถแยกได้เป็น 3 ประเด็นหลักๆคือ

1. ไม่มีกรปรับขนาดยาหรือวิธีการรับประทาน
2. มีการปรับวิธีการรับประทานโดยแพทย์ผู้ทำการรักษาเมื่อใช้ยาไประยะหนึ่ง
3. มีการปรับขนาดยาและวิธีการรับประทานโดยตัวผู้ให้สัมภาษณ์เอง

“ช่วงหลังปรับการกินยาเองเป็นตามอาการหน้ามันถ้าหน้าไม่มันมากจะรับประทานวัน
เว้น 2 วัน”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 1)

“รับประทานเพียง 3 ครั้งก่อนการถ่ายรูปรักษาปรับปริมาณใช้เวลารับประทาน 3 ครั้ง
แบ่งเป็นเวลาได้ทั้งหมด 2 สัปดาห์”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 5)

“ต่อมาก็ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงวิธีการกินเองเป็น 2 วันต่อ 1 เม็ด เมื่อใช้มานานแล้วก็
ตัดสินใจปรับอีกรอบเป็นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง แล้วในช่วงหลังอยากกินตอนไหนก็กิน
บางครั้งมีสิวขึ้นที่บริเวณใบหน้า 1-2 เม็ดก็ตัดสินใจรับประทานแล้ว”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 15)

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษา สิว

1. มีความจำเป็นตามแนวทางการรักษาสิว

ผู้ปวยรู้สึกถึงความจำเป็นอย่างมากในการใช้ยา โดยใช้คำพูดว่า “มันไม่ไหวแล้ว หน้า
มันแฉะมาก” รวมถึงคำพูดที่ว่า “สิวมันอักเสบขึ้นเรื่อยๆจนจะอักเสบทั้งหน้าแล้ว”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 2)

“มีความจำเป็นเนื่องจากสิวเห่อทุกวัน ทุกเช้าหลังจากตื่นนอนจะมีสิวมืดใหม่เพิ่มขึ้น
เรื่อยๆ แล้วเคยใช้ยา Doxycycline แล้วอาการดีขึ้นไม่มาก”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 4)

“มีความจำเป็นเนื่องจากตอนนั้นเป็นสิวมมาก เป็นตั้งแต่ใบหน้าจนถึงลำตัวด้วย ทำให้
เจ็บบริเวณที่สิวขึ้น แล้วทำให้กังวลกับสิวที่เป็น ใช้ยาแก้อักเสบแล้วอาการไม่ดีขึ้น”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 6)

“เป็นทางเล็กลงสุดท้ายแล้ว เพราะไม่รู้จะทำยังไงดีให้สิวยหาย หมอก็บอกว่าเราเป็น
รุนแรง ต้องกินยานี้ถึงจะดีขึ้น”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 11)

“หน้ามันมาก เป็นสิ่วอักเสบบ่อย สิ่วหัวข้างด้วย สิ่วเยอะจุดตันมีเป็นจำนวนวนมาก แล้วแพทย์ผู้ดูแลจ่ายยา Antibiotic มา 3-4 เดือนแล้วอาการไม่ดีขึ้น วิธีการอื่นๆที่ใช้ไม่ได้ผล”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 7)

2. มีความจำเป็นด้วยเหตุผลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

“ตอนนั้นเป็นสิ่วแล้วจะต้องถ่ายรูปรูปปริญญา ซึ่งเป็นครั้งเดียวในชีวิตเลยตัดสินใจกินยา”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 5)

“อยากหน้าตาดีขึ้น เพราะคิดว่าถ้าไม่มีสิ่วแล้วหน้าตาจะดีขึ้น และกำลังจะจีบผู้หญิงคนหนึ่งจึงเพิ่งเริ่มตัดสินใจกิน “

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 14)

“บางที่ชอบลืมหายา ใช้ยากินหายเร็วกว่าและง่ายกว่า”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 9)

“ต้องการให้สิ่วหายก่อนที่แฟนจะกลับมาจึงคิดว่าจำเป็นต้องหายอย่างรวดเร็ว”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 16)

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

อาการข้างเคียงที่ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบส่วนมากคือปากแห้ง ตาแห้ง มีผลต่อทารกในครรภ์ มีผลต่อการทำงานของตับ แต่ส่วนมากแพทย์ผู้ทำการรักษามักจะไม่ได้บอกรายละเอียดเกี่ยวกับยาให้คนไข้ทราบ

“แพทย์ช่วงแรกเพียงให้ลองยาก่อนจึงไม่ได้อธิบายรายละเอียดให้กับผู้ป่วยมากนัก เพียงแต่บอกว่าถ้าผู้ป่วยใช้ยานี้เกิน 3 เดือนต้องหยุดยา 1 เดือน”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 18)

“แพทย์ไม่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับยา ข้อมูลส่วนมากได้จากการอ่านจากข้างกล่องยา และเอกสารกำกับยา โดยผู้ป่วยจำได้เพียง “ก่อให้เกิดวิกลรูป ทำให้เกิดอาการซึมเศร้า”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 3)

“แพทย์ถามว่า ตั้งครรภ์อยู่รีเปลา ซึ่งผู้ป่วยรู้สึกตกใจว่าทำไมแพทย์ถึงถามเช่นนี้ (แต่แพทย์ไม่ได้บอกรายละเอียดว่าทำไมถึงถาม) หลังจากนั้นผู้ป่วยศึกษาต่อด้วยตัวเองจึงรู้ว่ายาตัวนี้มีผลต่อทารกในครรภ์”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 2)

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนมากมีอาการปากแห้ง ผิวแห้งแต่ไม่มีการติดตามการใช้ยาจากแพทย์ ผู้ให้การรักษา และมีผู้ให้สัมภาษณ์บางรายที่เกิดอาการทางจิตประสาท

“หงุดหงิดง่าย เศร้าง่าย ไม่รู้คิดไปเองรีเปลา”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 12)

“เกิดอาการซึมเศร้า เบื่อ อยากรู้คนเดียว แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่แน่ใจว่าเกิดจาก ปัญหาส่วนตัวหรือเปล่า”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 18)

“มีเป็นบางช่วงที่รู้สึกอารมณ์แปลกๆไป ไม่อยากพูดคุยกับเพื่อน ไม่เข้าใจว่าทำไม เป็นเช่นนี้ แล้วไม่ทราบที่เกิดจากการรับประทานยาหรือไม่”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 6)

“ฝันร้ายในช่วง 1-2 สัปดาห์แรก โดยฝันว่าเจอเด็กมาเดินในบ้าน แล้วอยู่ดีๆเด็กก็ถอด หัวตัวเองได้”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 4)

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

1. ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนมากคิดว่ามีความเหมาะสมเพราะ คิดว่าแม้จะมีราคาแพงแต่ก็ให้ผล ในการรักษาที่ดี

“คิดว่าเหมาะสม เพราะ เห็นผลในการรักษาอาการชัดเจนกว่าการรักษาด้วยวิธีอื่นๆที่เคยได้ใช้มา”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 10)

“คิดว่าเหมาะสม เนื่องจากการสอบถามจากผู้ที่เคยใช้ แต่ส่วนตัวคิดว่าตัวเองหน้าตา ยังไม่ดีขึ้นแต่คิดว่าถ้าอาการสิวนบนใบหน้าหายก็คุ้มแม้จะมีราคาแพง”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 14)

“คิดว่าเหมาะสม เพราะเห็นผลในการรักษาดี ผู้ป่วยเห็นว่าแม้จะมีราคาแพง แต่เมื่อเทียบกับการไปพบแพทย์แล้วให้ผลการรักษาดีกว่าและเร็วกว่ามาก”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 18)

2. ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนน้อยคิดว่าไม่มีความเหมาะสมเพราะคิดว่าราคาแพง

“คิดว่าไม่เหมาะสม เพราะราคาแพงเกินไป เสียค่าใช้จ่ายมากในการรักษา 1 course บางทีหมอก็บอกว่าต้องกินถึง 6 เดือน ยาที่ต้องกินนานขนาดนี้ น่าจะราคาถูกว่านี้สักหน่อย แล้วยากี้ไม่ได้ทำให้ผิวหนังหายขาด ยังคงกลับมาเป็นอีก”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 11)

“คิดว่าไม่เหมาะสมถ้าเทียบกับตัวยาเพียงอย่างเดียว เนื่องจากราคาสูงเกินไป”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 13)

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยาแล้ว)

1. เนื่องจากกลัวผลข้างเคียงของการใช้ยา เช่น ผลต่อตับ ผลต่ออารมณ์ และผลต่อการทำงานของร่างกาย

“เพราะกลัวมีอาการข้างเคียงที่เกี่ยวข้องกับหัวใจและอวัยวะที่จำเป็น”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 7)

“กลัวผลต่อตับ และก็รู้สึกว่ายามีผลทำให้หงุดหงิดง่าย รู้สึกซึมเศร้าบ่อยๆ เสียสุขภาพจิต”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 11)

2. เนื่องจากสิวที่เป็นหายแล้วหรือราคาของยาแพงเกินไป

“ที่หยุดเนื่องจากสิวบวมใบหน้าใกล้หายหมดแล้ว และอาการรุนแรงจากสิวลดลงจากรับประทานยาไม่เคยเป็นอีกเลย”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 3)

“ไม่รับประทานยาต่อเพราะเสียดาบเงินที่เสียไป”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 5)

“ราคาในการรักษาต่อครั้งแพง รวมถึงอาการสิ่วบริเวณใบหน้าดีขึ้นแล้ว”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 13)

9. พฤติกรรมการรักษาสิ่วและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิ่ว Isotretinoin ชนิด รับประทาน

ส่วนมากจะมีการดูแลรักษาผิวหน้าอย่างทะนุทะนอมมากขึ้น เช่น การเลือกผลิตภัณฑ์
สำหรับผิวหน้าด้วยความใส่ใจมากขึ้น

“พยายามหาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆมาใช้รักษาอาการสิ่วบนใบหน้า โดยส่วนมากจะหามา
ตามคำบอกของคนอื่นที่เคยใช้มาแล้วบอกว่าดี”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 14)

“กินยาแก้อักเสบบ้างเวลาที่มีสิ่วตอนที่ประจำเดือน”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 16)

“เลือกใช้ผลิตภัณฑ์สำหรับบำรุงผิวหน้า”

(ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ลำดับที่ 18)

วิจารณ์ผลการวิจัย

การวิจัยโครงการพิเศษนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ การรับรู้ความจำเป็น การรับรู้ความเสี่ยง ลักษณะการใช้ และเหตุผลในการใช้ยารับประทาน isotretinoin โดยทำการเลือกผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธี purposive sampling และ snowball technique มาทำการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่เตรียมไว้ ซึ่งได้ทำการเลือกผู้สัมภาษณ์ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างไรก็ตามไม่ได้ครอบคลุมถึงส่วนอื่นในประเทศไทย ดังนั้นผลการศึกษาที่ได้จึงอาจแตกต่างไปจากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ในการศึกษาครั้งนี้

ในการศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการเลือกผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธี purposive sampling และ snowball technique มาทำการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่เตรียมไว้ โดยผู้ทำการวิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เอง จึงอาจมีจุดด้อยในบางกรณี เช่น ความชำนาญในการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย, การสื่อความหมายไม่เข้าใจกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้สัมภาษณ์, การปกปิดข้อมูลบางส่วนของผู้ให้สัมภาษณ์ ทำให้ข้อมูลที่ได้มีความคลาดเคลื่อนได้บ้าง ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน ซึ่งมีอายุระหว่าง 15-30 ปี พบว่าผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเคยได้รับการรักษาอย่างอื่นมาก่อนการใช้ยารับประทาน isotretinoin แม้ว่าบางส่วนจะไม่ได้เป็นการรักษาตามแนวทางที่ระบุไว้ก่อนการใช้ยารับประทาน isotretinoin ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากได้รับยาโดยแพทย์เป็นผู้พิจารณาสั่งจ่ายยา แต่มีผู้ให้สัมภาษณ์บางราย (4 คน) ที่ซื้อยารับประทานเองโดยไม่มีใบสั่งแพทย์ โดย 1 คนเคยได้รับยาจากแพทย์จากนั้นจึงนำไปซื้อใช้เองจากร้านยา เมื่อสอบถามถึงความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน isotretinoin สามารถแบ่งได้เป็น ความจำเป็นทางการแพทย์ เนื่องจากเป็นสิวอักเสบรุนแรงพิจารณาโดยแพทย์ และความจำเป็นจากเหตุผลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล เช่น ความกังวลเกี่ยวกับความสวยความงามของตนเอง ในเรื่องความคุ้มค่าในการใช้ ผู้ให้ข้อมูล 17 คนระบุว่ามีความคุ้มค่าเนื่องจากให้ผลการรักษาที่มีประสิทธิภาพแม้ว่าจะมีราคาค่อนข้างสูง ด้านอาการข้างเคียงผู้ให้ข้อมูลทุกคนรับรู้ว่าการใช้ยาชนิดนี้จะทำให้ปากแห้ง มี 10 คนที่รับรู้ว่าสามารถทำให้ทารก विकูลรูป อย่างไรก็ตามมีเพียง 5 คนที่รับรู้ว่ายานี้มีผลต่อการทำงานของตับ นอกจากนี้พบว่าไม่มีรายใดเลยที่เคยได้รับการตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อติดตามการทำงานของตับและระดับไขมัน

จากการทำโครงการพิเศษนี้แสดงให้เห็นถึงการรับรู้ความจำเป็น ในการใช้ยารับประทาน isotretinoin ของบุคคลกลุ่มตัวอย่างยังคงมีน้อย โดยพิจารณาได้จากการเลือกใช้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการใช้ยาโดยเน้นที่ความต้องการของตัวเองมากกว่าความจำเป็นในการใช้ยา เช่น

รับประทานยา isotretinoin เนื่องจากต้องการให้รูปร่าง หน้าตา รูปลักษณ์ภายนอกของตัวเองดูดี รวมถึงกลุ่มตัวอย่างส่วนมากรับรู้ความจำเป็นของการใช้ยา isotretinoin จากการชี้แนะของแพทย์ ผู้ทำการรักษา ไม่ได้เกิดจากการรับรู้ความจำเป็นด้วยตัวของกลุ่มเป้าหมายเอง, ส่วนการรับรู้ความเสี่ยง บุคคลแต่ละกลุ่มจะมีการรับรู้ความเสี่ยงที่แตกต่างกัน บางกลุ่มรับรู้ความเสี่ยงจากการให้คำแนะนำของแพทย์ผู้ทำการรักษา และบางกลุ่มรับรู้ความเสี่ยงจากการหาข้อมูลด้วยตัวของกลุ่มเป้าหมายเอง, และสุดท้ายในส่วนของลักษณะการใช้ยา ยังมีผู้ป่วยบางคนยังไม่เข้าใจถึงลักษณะการใช้ยา สังเกตได้จากการที่ผู้ป่วยบางคนมีการปรับขนาดการใช้ยาด้วยตนเองเป็นต้น จากลักษณะดังกล่าวจะสะท้อนถึงบทบาทที่สำคัญของเภสัชกร ซึ่งขาดหายไปในการดูแลไม่ให้ผู้ป่วยเกิดการรับรู้ความจำเป็น การรับรู้ความเสี่ยง ลักษณะการใช้ และเหตุผลในการใช้ยา รับประทาน isotretinoin ที่ผิดพลาด ดังนั้นเภสัชกรควรมีบทบาทมากขึ้นในการดูแลผู้ป่วยเพื่อลดอัตราการเกิดหรือไม่ให้เกิดขึ้นเลยของการรับรู้ความจำเป็น การรับรู้ความเสี่ยง ลักษณะการใช้ และเหตุผลในการใช้ยา รับประทาน isotretinoin ที่ผิดพลาด

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อสรุป

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ การรับรู้ความจำเป็น การรับรู้ความเสี่ยง ลักษณะการใช้ และเหตุผลในการใช้ยาต้าน praziquantel โดยทำการเลือกผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธี purposive sampling และ snowball technique มาทำการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่เตรียมไว้ ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน ซึ่งมีอายุระหว่าง 15-30 ปี พบว่าผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเคยได้รับการรักษาอย่างอื่นมาก่อนการใช้ยาต้าน praziquantel แม้ว่าบางส่วนจะไม่ได้เป็นการรักษาตามแนวทางที่ระบุไว้ก่อนการใช้ยาต้าน praziquantel ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากได้รับยาโดยแพทย์เป็นผู้พิจารณาสั่งจ่ายยา แต่มีผู้ให้สัมภาษณ์บางราย (4 คน) ที่ซื้อยารับประทานเองโดยไม่มีใบสั่งแพทย์ โดย 1 คนเคยได้รับยาจากแพทย์จากนั้นจึงนำไปซื้อใช้เองจากร้านยา เมื่อสอบถามถึงความจำเป็นของการใช้ยาต้าน praziquantel สามารถแบ่งได้เป็น ความจำเป็นทางการแพทย์เนื่องจากเป็นสิ่วอักเสบรุนแรงพิจารณาโดยแพทย์ และความจำเป็นจากเหตุผลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล เช่น ความกังวลเกี่ยวกับความสวยงามของตนเอง ในเรื่องความคุ้มค่าในการใช้ ผู้ให้ข้อมูล 17 คนระบุว่ามีความคุ้มค่าเนื่องจากให้ผลการรักษาที่มีประสิทธิภาพแม้ว่าจะมีราคาค่อนข้างสูง ด้านอาการข้างเคียง ผู้ให้ข้อมูลทุกคนรับรู้ว่าการใช้ยาดังกล่าวจะทำให้ปากแห้ง มี 10 คน ที่รับรู้ว่าสามารถทำให้ทารกบิดรูป อย่างไรก็ตามมีเพียง 5 คนที่รับรู้ว่ายานี้มีผลต่อการทำงานของตับ นอกจากนี้ไม่พบว่ามีรายใดเลยที่เคยได้รับการตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อติดตามการทำงานของตับและระดับไขมัน จากการศึกษาในครั้งนี้เภสัชกรควรมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำเรื่องการใช้ยาต้าน praziquantel ให้มากขึ้น โดยควรให้ความรู้เรื่องข้อบ่งใช้ อาการข้างเคียงรวมถึงการติดตามการใช้ยาเพื่อให้ผู้ที่ใช้ยาสามารถใช้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยมากขึ้น นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มความเข้มงวดของการจ่ายยา isoniazid ในร้านยาให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

2.1 การศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอื่นๆของประเทศไทยซึ่งอาจมีลักษณะที่แตกต่างไปจากกลุ่มตัวอย่างจากการศึกษาในครั้งนี้และเพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น

2.2 การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการตั้งคำถามเพื่อการเจาะเฉพาะประเด็นที่น่าสนใจ เพื่อที่จะได้ข้อมูลในเชิงลึกมากกว่าการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งจะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาการให้คำปรึกษาและควบคุมการใช้ยารับประทาน isotretinoin ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีวิธีการใช้ยาที่ไม่ถูกต้อง รวมถึงบางส่วน ได้รับผลข้างเคียงจากการใช้ยารักษาสิว ดังนั้นการให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาสิว , การดูแล รักษาสิวที่ถูกต้อง , ข้อมูลของยารวมทั้งแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขเมื่อเกิดอาการข้างเคียง จากการใช้ยาขึ้น จึงถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง

2.4 จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมักไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับยาที่ใช้จากแพทย์ที่ทำการ รักษาอย่างเพียงพอ และมีเพียงส่วนน้อยที่เลือกมารับคำปรึกษาจากเภสัชกร ดังนั้นควรมีการสร้าง บทบาทของเภสัชกรให้ชัดเจนขึ้น เพื่อให้เภสัชกรได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพิ่มขึ้น เนื่องจากเภสัชกรเป็นบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอที่จะเข้ามาช่วย แก้ไขปัญหานี้ได้

เอกสารอ้างอิง

1. Befed WF. The evaluation and management of acne: economic considerations. J Am Acad Dermatol 1995, 32:552-6.
2. สถาบันโรคผิวหนัง กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ก้าวใหม่สถาบันโรคผิวหนังกับการปฏิรูประบบราชการ 2547. สำนักพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก 2547.
3. Cunliffe W.J. New Approaches to acne treatment. London: Martin Dunitz Ltd.; 1994.
4. Goldsmith LA., Bologna JL, Callen JP, et.al. American Academy of Dermatology Consensus conference on the safe and optimal use of Isotretinoin: Summary and recommendations. J Am Acad Dermatol. 2004; 50(6):900-6.
5. Brecher AR, Orlow S.J., Dunitz. Ltd; 1994. Oral retinoid treatment for dermatologic conditions in children and adolescent. J Am Acad Dermatol. 2003;49: 171-82.
6. Ellis CN, Krach KJ, Uses and complications of isotretinoin treatment. J Am Acad Dermatol. 2001;45: 5150-7.
7. Physicians Desk Reference. Product labeling for isotretinoin. Medical Economics. Montvale. N.J.
8. Wysowski DK, Swann J, Vega A (2002) Use of isotretinoin (Acutane) in the United States: rapid increase from 1992 through 2000. J Am Acad Dermatol 46: 505-509.
9. Fleischer AB Jr, Simpson JK, McMichael A., et.al. Are there racial and sex differences in the use of oral isotretinoin for acne management in the United States? J Am Acad Dermatol 49: 662-666.
10. Stern... Medication and medical service utilization for acne 1995-1998. J Am Acad Dermatol. 2000: 1042-8.
11. Ho V, Schachter D, Miller R. Acne management for the 90s: Current treatment guidelines. Can J Diagnosis: 1995;12 (supl): 1-25.

12. Azoulay L., Oraichi D., Berard A. Patterns and utilization of isotretinoin for acne from 1984 to 2003: is there need for concern. *J Am Acad Dermatol.*2000; 46: 505-509.
13. Chen K., White TJ, Juzba M., et.al. Oral isotretinoin: An analysis of its utilization in a managed care organization. *J Manage Care Pharm.* 2002; 8: 272-277.
14. Wert S. Identification and management of oral isotretinoin use inconsistent with product labeling. *Managed care Interface.* 2003;55: 41-43.
15. Azoulay L, Oraichi D., Berard A. , Patterns and utilization of isotretinoin for acne from 1984 to 2003: is there need for concern? *Eur J Clin Pharmacol.* 2006; (Epub ahead of print)
16. Benke PJ The isotretinoin teratogen syndrome. *JAMA;* 1984;251:3267-3269.
17. De La Cruz E, Sun S., Vangvanichhyakorn K. et al. Multiple congenital malformations associated with maternal isotretinoin therapy. *Pediatrics.* 1984: 74: 428-430.
18. Mitchell AA, Van Bennekom CM, Louik C. A pregnancy prevention program in women of childbearing age receiving isotretinoin, *N Eng J Med* 1995;333:101-106.
19. Atanackovic G, Koren G. Fetal exposure to oral isotretinoin: failure to comply with the pregnancy prevention program. *CMAJ,* 1999: 160: 1719-1720.
20. Hanson N, Leachman S., Safety issues in isotretinoin treatment. *Senin Cut*
21. Wysowski D, Pitts M, Beitz J. Depression and suicide in patients treated with isotretinoin. *New Eng J Med.* 2001; 344: 460-461.
22. Wysowski D, Pitts M, Beitz J. An analysis of reports of depression and suicide in patients treated with isotretinoin *J Am Acad Dermatol* 2001; 45:515-519.
23. Jick S., Kremers H, Vasilakis-Scaramozza C. Isotretinoin use and risk of depression, psychotic symptoms, suicide and attempted suicide. *Arch Dermatol* 2000: 136:1231.

24. Hersom K, Neary MP, Levaux HP, et al. Isotretinoin and antidepressant pharmacotherapy: a prescription sequence symmetry analysis. *J Am Acad Dermatol.* 2003; 49: 424-32.
25. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องยาควบคุมพิเศษ ฉบับที่ 9 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2534 รจ.108/157.
26. รัชนี อัครพันธุ์. The disease of sebaceous glands : acne ใน : ปรียา กุลละวณิชย์ ,ประวิตร พิศาลบุตร, บรรณาธิการ. ตำราโรคผิวหนังในเวชปฏิบัติปัจจุบัน 2000.กรุงเทพฯ : โฮลิสติก แพ็บลิชซิง จำกัด,2543:48-53
27. เพ็ญวดี ทิมพัฒน์พงศ์. ตำราเรื่องสิว วิทยาการก้าวหน้าและโรคที่เกี่ยวข้อง.กรุงเทพฯ: บริษัทเเยลโล่การพิมพ์ จำกัด ,2536
28. เรณู โคตรจรัส. สิว .ใน: ปรียา กุลละวณิชย์,ประวิตร พิศาลบุตร, บรรณาธิการ.โรคผิวหนังในเวชปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน,2544:1-21
29. Doshi A, Zaheer A, Stiller MJ. A comparison of current acne grading systems and proposal of a novel system. *Int J of dermatol.* 1997;36:416-418
30. Katsambas AD, Stefanaki C, Cunliffe WJ. Guidelines for treating acne. *Clin Dermatol.*2004;22(5):439-44
31. Krautheim A, Gollnick HPM. Acne: topical treatment. *Clinics in dermatology.*2004;22:398-407
32. Katsambas A, Papakonstantinou A. Acne: Systemic treatment. *Clinics in Dermatology.* 2004;22:412-418

ภาคผนวก

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 1

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 22 ปี เพศ หญิง
ระดับการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
อาชีพ นักศึกษา

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน ได้แก่ Salicylic มาแต้มสิว อยู่ประมาณ 1 ปี อาการโดยรวมเป็นๆหายๆตลอดการใช้ยา โดยยาที่ได้มาจากการไปพบแพทย์ที่คลินิกโรคผิวหนัง

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ในการรักษาสิวใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะ แพทย์เป็นผู้สั่งจ่ายยาโดยมีการแจ้งกับทางแพทย์ว่าใช้ยาตัวอื่นอยู่แล้วอาการไม่หายขาด

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน. 10 mg

รับประทานครั้งละ 10 mg

รับประทานวันเว้นวันตามแพทย์สั่งในระยะแรก (ประมาณ 6 เดือน) ช่วงหลังปรับการกิน

ยาเองเป็นตามอาการหน้ามัน ถ้าหน้าไม่มันมากจะรับประทานวันเว้น 2 วัน

ระยะเวลาที่รับประทาน 3 ปี

แหล่งที่ได้รับยา ช่วงแรกที่เริ่มรับประทานได้จากแพทย์สั่ง ต่อมาฝากเพื่อนซึ่ง

สามารถซื้อได้ (ซื้อต่อจากพี่ซึ่งเป็นเภสัชกร) ซื้อให้

ราคายา 30 บาท / เม็ด

การติดตามการใช้ยา ช่วงแรกติดตามการใช้ยาโดยแพทย์ผู้สั่งจ่ายยา หลังจากนั้นจะ

อาการด้วยตัวเอง

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoin หรือ ไม่เพราะอะไร

คิดว่าไม่มีความจำเป็นในการใช้ยามาก แต่ที่จำเป็นต้องใช้เนื่องจากมีสิวจนขึ้นเป็นผดบริเวณหน้าผาก ก่อให้เกิดอาการรำคาญ จนต้องตัดสินใจใช้ยา

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- ทราบจากแพทย์ก่อนการรับประทานยาว่าจะมีอาการปากแห้ง

- ขณะก่อนรับยาได้มีการศึกษาความรู้เพิ่มเติมเรื่องยา Isotretinoin ทำให้ทราบว่ายาตัวนี้มีผลต่อดับ

มีผลต่อดับ

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- มีอาการผิปกติเพียงแต่ปากแห้งเท่านั้น

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

คิดว่าเหมาะสม เพราะ การจ่ายเงินเพื่อทำการรักษาเป็นการจ่ายเงินที่ไม่ใช้ก้อนใหญ่ทีเดียว รวมถึงทำให้อาการสิวมที่มีลักษณะเป็นผดลดลงจนกระทั่งหาย

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยานี้แล้ว)

ปัจจุบันยังคงใช้ยาอยู่

9. พฤติกรรมการรักษาและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใดๆไปจากเดิม

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 2

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 22 ปี เพศ หญิง
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
อาชีพ นักศึกษา

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน ได้แก่ ยาทาไม่ทราบชนิดของยา และ ยารับประทาน Tetracycline จากการไปพบแพทย์เพื่อทำการรักษาสิวนบนใบหน้า

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ในการรักษาสิวใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะ แพทย์ผู้ทำการรักษาพิจารณาว่าผู้ป่วยเป็นสิวนชนิดรุนแรงแล้วมีการใช้ยา Tetracycline แล้วไม่ได้ผลในการรักษาแพทย์จึงตัดสินใจเปลี่ยนมาใช้ Isotretinoin

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน.	10 mg
รับประทานครั้งละ	20 mg
วันละ	1 ครั้ง
ระยะเวลาที่รับประทาน	4 เดือน
แหล่งที่ได้รับยา	จากคลินิกที่ไปพบแพทย์อยู่เป็นประจำ
ราคายา	30 บาท / เม็ด
การติดตามการใช้ยา	ติดตามการใช้ยาโดยแพทย์ผู้ทำการรักษา

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoinหรือไม่เพราะอะไร

ผู้ป่วยรู้สึกถึงความจำเป็นอย่างมากในการใช้ยา โดยใช้คำพูดว่า “มันไม่ไหวแล้ว หน้ามันแฉะมาก” รวมถึงคำพูดที่ว่า “สิวมันอักเสบขึ้นเรื่อยๆจนจะอักเสบทั้งหน้าแล้ว”

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- ปากแห้ง ตาแห้ง

- เนื่องจากแพทย์ถามว่า ตั้งครรภ์อยู่รึเปล่า ซึ่งผู้ป่วยรู้สึกตกใจว่าทำไมแพทย์ถึงถามเช่นนี้ (แต่แพทย์ไม่ได้บอกรายละเอียดว่าทำไมถึงถาม) หลังจากนั้นผู้ป่วยศึกษาต่อด้วยตัวเองว่ายาตัวนี้มีผลต่อทารกในครรภ์

- แพทย์ชี้แจงว่า “คุณกินไปนานๆอาจต้องมีการตรวจเลือด ดูระดับไขมันในเลือด หรือดูการทำงานของตับ” ทำให้ทราบว่ายาชนิดนี้มีผลต่อการทำงานของตับและระดับไขมันในเส้นเลือด

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- รู้ปากแห้ง

- สิวเห่อมากขึ้นในเดือนที่ 2 หลังจากการใช้ยา

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคาขาย

คิดว่าเหมาะสม เพราะ ถึงแม้ว่ายาจะมีราคาแพงแต่ทำให้อาการดีขึ้นก็ไม่มีปัญหา

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยานี้แล้ว)

ปัจจุบันยังคงใช้อยู่

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

ใช้เจลล้างหน้าจากทางคลินิก และแพทย์ได้สั่งจ่ายยา Amoxicillin เพิ่มเติมเนื่องจากสิวมียาอาการอักเสบมากขึ้น

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 3

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 22 ปี เพศ หญิง
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
อาชีพ นักศึกษา

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

ไม่เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ในการรักษาสิวใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะ แพทย์แจ้งว่าบนใบหน้ามีสิวก่อนมาก สภาพผิวหนังไม่สมดุลอย่างรุนแรง และมีสิวกักเสบมาก

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน.	20 mg
รับประทานครั้งละ	20 mg
วันละ	1 ครั้ง
ระยะเวลาที่รับประทาน	1 เดือน
แหล่งที่ได้รับยา	จากคลินิกที่ไปพบแพทย์
ราคา	ไม่สามารถบอกได้เนื่องจากทางคลินิกคิดรวมกับค่าแพทย์
การติดตามการใช้ยา	ติดตามโดยแพทย์ซึ่งมีการนัดตรวจดูอาการทุก 2 สัปดาห์

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoinหรือไม่เพราะอะไร

แพทย์แจ้งว่าบนใบหน้ามีสิวก่อนมาก สภาพผิวหนังไม่สมดุลอย่างรุนแรง และมีสิวกักเสบมาก

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- แพทย์ไม่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับยา
- อ่านจากข้างกล่องยา และ เอกสารกำกับยา โดยผู้ป่วยจำได้เพียง “ก่อให้เกิดวิกลรูป ทำให้เกิดอาการซึมเศร้า”

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- ตอนรับประทานยาทำให้เกิดอารมณ์หงุดหงิด ออยากแยกตัวออกจากสังคม ไม่อยากพูดคุยกับใคร แต่คิดว่าน่าจะเกิดจากปัจจัยอื่นมากกว่า
- อาการข้างเคียงริมฝีปากแห้งผู้ป่วยไม่รู้สึกรู้สึกรู้สึกมีอาการเนื่องจากปกติผู้ป่วยใช้ลิปมันอยู่แล้ว

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

คิดว่าเหมาะสม เพราะ อาการโดยรวมดีขึ้น สิวไม่เห่อเลย ลดลงอย่างเห็นได้ชัด คิดว่าถ้าราคา 1000 บาทแต่ทำให้อาการสิวนบนใบหน้าหายก็พร้อมที่จะจ่าย ดีกว่าจ่ายเงินไปพบแพทย์แล้วไม่หาย

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่ยุติใช้ยานี้แล้ว)

ที่ยุติเนื่องจากสิวนบนใบหน้าใกล้หายหมดแล้ว และอาการรุนแรงจากสิวลหลังจากรับประทานยาไม่เคยเป็นอีกเลย และคิดว่ายา Isotretinoin จะเป็นทางเลือกสุดท้ายในการรักษา

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

- เปลี่ยนโฟมล้างหน้าตามคำแนะนำของแพทย์
- หลังหยุดใช้ยามีการรับประทานอาหารเสริมเพื่อช่วยให้ผิวหน้ามีสุขภาพดีขึ้น ทำให้เกิดสิวนบนใบหน้าลดลง

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 4

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 24 ปี เพศ ชาย
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
อาชีพ เกษตรกรประจำโรงงาน

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษายาอย่างอื่นมาก่อน ได้แก่ รับประทานยา Doxycyclin โดยซื้อยาจากร้านยา มารับประทานเองเนื่องจากตัวเองมีความรู้ทางด้านเภสัชศาสตร์อยู่แล้ว รวมถึงมีการใช้ยาทา ประกอบด้วยโดยไม่ทราบว่าเป็นตัวยาชนิดใดเนื่องจากใช้ตามเพื่อนบอก โดยหลังจากใช้ยาอาการโดยรวมดีขึ้นเล็กน้อยและยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ในการรักษาสิวใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะ ผู้ป่วยอยากกินมานานแล้ว เนื่องจาก สิวบริเวณใบหน้าขึ้นมาก แต่ก่อนหน้าที่ยังไม่ได้ทำงานคิดว่ายังไม่เงินมากพอเลยยังไม่เริ่ม รับประทาน แต่ปัจจุบันทำงานแล้วเลยมีเงินที่สามารถซื้อยาได้ โดยการซื้อยาเป็นการซื้อยาหากินเองเนื่องจากมีเพื่อนทำงานเป็นผู้แทนยาสามารถหามาได้ แต่ยังได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่เคยสอนอยู่ตอนเรียน รวมถึงเห็นคนอื่นรับประทานแล้วอาการดีขึ้น โดยสังเกตได้จากคนอื่นๆไปพบแพทย์ เมื่อทำการรักษาสุดท้ายเมื่อรักษาไม่หาย แพทย์ก็จะจ่ายยา Isotretinoin ตัวเดียวกันหมดเลยไม่อยากเสียเวลาไปพบแพทย์และต้องเสียเงินมากกว่า จึงตัดสินใจซื้อยารับประทานเองดีกว่า

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน. 10 mg
รับประทานวันเว้นวัน ครั้งละ 20 mg เป็นเวลา 4 เดือน แล้วหยุดยา 2 เดือน แล้วมีการปรับเปลี่ยนขนาดยาเป็น 10 mg วันเว้นวัน
แหล่งที่ได้รับยา ฝากเพื่อนซื้อ
ราคายา 23 บาท / เม็ด

การติดตามการใช้ยา ไม่มีแต่เนื่องจากมีความรู้เกี่ยวกับตัวยาพอสมควรอยู่แล้วจึงมีการหยุดยาระหว่างรับประทานยาด้วยตัวเองโดยจะหยุดทุกๆ 4 เดือน เป็นเวลา 2 เดือน

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoin หรือไม่เพราะอะไร

- มีความจำเป็นเนื่องจากสิวเห่อทุกวัน ทุกเช้าหลังจากตื่นนอนจะมีสิวเม็ดใหม่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แล้วเคยใช้ยา Doxycycline แล้วอาการดีขึ้นไม่มาก

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- ทราบว่ามีอาการทำให้ผิวแห้ง ปากแห้ง และมีผลต่อตับ

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- มีอาการปากแห้งมาก

- ผื่นร่ายในช่วง 1-2 สัปดาห์แรก โดยผื่นว่าเจอเด็กมาเดินในบ้าน แล้วอยู่ดีๆ เด็กก็ถอดหัวตัวเองได้

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

คิดว่าเหมาะสม เพราะ คุ่มค่ากว่าการไปซื้ออะไรมาแล้วไม่สามารถรักษาอาการให้หายได้ เสียเงินแล้วอาการไม่ดีขึ้น

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยานี้แล้ว)

ปัจจุบันยังคงมีการใช้อยู่

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใดๆ ของตนเอง

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 5

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 25 ปี เพศ ชาย
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน ได้แก่ พบแพทย์ที่คลินิกแต่จำไม่ได้ว่ามียาใดที่ได้มาบ้าง เนื่องจากที่ไปพบแพทย์ไปมานานแล้ว

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ในการรักษาสิวใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะ แพทย์เคยแนะนำว่ายาตัวนี้ทำให้สิวยาวเร็วขึ้นตอนเป็นสิวก่อนแต่คิดว่ายังไม่มีความจำเป็นต้องใช้เลยไม่ใช่ แต่ที่กลับมาใช้เนื่องจากช่วงที่ใช้ จะถ่ายรูปรักษาแล้วอยากให้อายุรูปออกมาแล้วดูดี โดยอาการสิวดอนรับประทานไม่รุนแรงแล้วแต่ขอแพทย์เองแล้วแพทย์ก็จ่ายยาให้

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน. จำไม่ได้

รับประทานเพียง 3 ครั้งก่อนการถ่ายรูปรักษาโดยแบ่งระยะห่างแต่ละครั้งตามแพทย์สั่งแต่จำไม่ได้ แต่ใช้เวลารับประทาน 3 ครั้งแบ่งเป็นเวลาได้ทั้งหมด 2 สัปดาห์

แหล่งที่ได้รับยา แพทย์เป็นผู้สั่งจ่าย

ราคา ยา 40 บาท / เม็ด

การติดตามการใช้ยา โดยแพทย์ผู้สั่งจ่ายยาแต่เป็นการดูแลสิบบนใบหน้าตามปกติ

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoin หรือไม่เพราะอะไร

คิดว่าจำเป็นเนื่องจากจะถ่ายรูปรักษา ซึ่งเป็นครั้งเดียวในชีวิต

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- แพทย์ให้เอกสารมาให้ลงชื่อรับทราบก่อนการจ่ายยาโดยเนื้อความที่จำได้คือ คนต้อง

ห้ามรับประทานยาตัวนี้

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- รับประทานครั้งแรกรู้สึกว่หน้าแห้ง และอาการหน้าแห้งชัดเจนเมื่อรับประทานครั้งที่ 2
- ไม่เกิดอาการปากแห้ง

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคาขาย

คิดว่าไม่เหมาะสม เพราะ ถ้าต้องจ่ายเงินค่ารักษาแบบนี้ทุกครั้งคงไม่ไหว แต่ถ้ารับประทานเป็นบางครั้งตามที่กินอยู่ก็พร้อมที่จะจ่าย

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่ยุติใช้ยานี้แล้ว)

ไม่รับประทานยาต่อเพราะเสียดายเงินที่เสียไป รวมถึงปัจจุบันก็ไม่ไปพบแพทย์แล้ว

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

ใช้ร่วมกับยาทาอื่นๆเป็นปกติ โดยไม่ทราบชนิดของตัวยา

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 6

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 17 ปี เพศ ชาย
ระดับการศึกษาสูงสุด มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 หรือเทียบเท่า
อาชีพ นักเรียน

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน
เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ในการรักษาสิวใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะ ตอนแรกแพทย์สั่งยาแก้อักเสบให้
รับประทานประมาณ 1 ปี แล้วอาการดีขึ้นอย่างช้า แต่หายไม่หมดแล้วยังคงมีสิวก้อนอักเสบนูน
บนใบหน้าอยู่

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน. 10 mg
รับประทานครั้งละ 10 mg
วันละ 1 ครั้ง
ระยะเวลาที่รับประทาน รับประทานมานานเป็นเวลา 1 ปี
แหล่งที่ได้รับยา คลินิกที่ทำการรักษา
ราคายา 50 บาท / เม็ด
การติดตามการใช้ยา โดยแพทย์ผู้ทำการรักษา

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเอง
มีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoinหรือไม่เพราะอะไร

จำเป็น เพราะตอนนั้นเป็นสิวมานาน เป็นตั้งแต่ใบหน้าจนถึงลำตัวด้วย ทำให้เกิดอาการเจ็บ
บริเวณที่สิวขึ้น แล้วเกิดอาการกังวลกับสิวที่เป็น ใช้ยาแก้อักเสบแล้วอาการไม่ดีขึ้น

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- แพทย์เป็นผู้แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับตัวยาโดยละเอียดเนื่องจากเป็นแพทย์ประจำตัว ตั้งแต่เด็ก

- ทำให้เกิดอาการปากแห้ง ต่อมไขมันฝ่อ

- ยามีผลต่อเนื้อเยื่อไขมัน และมีผลต่อทารกในครรภ์

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- ปากแห้ง แห้งมากถึงขนาดบางที่แค้มก็มีเลือดออกชิปๆเลย

- มีเป็นบางช่วงที่รู้สึกว่ารูปร่างผิดปกติไป ไม่อยากพูดคุยกับเพื่อน ไม่เข้าใจว่าทำไมเป็นเช่นนี้ แล้วไม่ทราบว่าเกิดจากการรับประทานยาหรือไม่

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคายา

คิดว่าเหมาะสม เพราะ พอใจกับผลของยาและคุ้มค่ากับราคาสำหรับคนที่มีความจำเป็นหรือมีเงินและคิดว่าผลข้างเคียงที่เห็นชัดเจนมีเพียงแค่ปากแตกเท่านั้นซึ่งถือว่าน้อยมาก

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยานี้แล้ว)

ยังคงมีการใช้ยาอยู่ในปัจจุบัน

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เหมือนปกติทั่วไป

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 7

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 23 ปี เพศ ชาย
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
อาชีพ นักศึกษา

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน ได้แก่ Antibiotic ประมาณ 1 ปี แล้วเคยได้รับการรักษาด้วยการ Ionto และ Scrub ที่หน้า พร้อมด้วยการรักษาด้วย AHA, BHA ทุกอาทิตย์

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ในการรักษาสิวใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะ ใช้เนื่องจากแพทย์เป็นผู้สั่งจ่าย ดดยแพทย์ให้เหตุผลว่ามีสิวกักเสบบ่อย รวมถึงมีลักษณะของสิวกว้างและสิวกุดตันเป็นจำนวนมาก

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน. 20 mg

รับประทานครั้งละ 20 mg

ลักษณะการรับประทาน 3 Capsule ต่อสัปดาห์ หลังจากนั้น 2 เดือน เปลี่ยนเป็น 4 Capsule ต่อสัปดาห์

แหล่งที่ได้รับยา จากแพทย์ที่ไปพบ

ราคายา 55 บาท / เม็ด

การติดตามการใช้ยา โดยแพทย์ผู้ดูแล

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoinหรือไม่เพราะอะไร

- มีความจำเป็นเพราะหน้ามันมาก เป็นสิวกักเสบบ่อย สิวกว้างด้วย สิวเยอะกุดตันมีเป็นจำนวนมาก แล้วแพทย์ผู้ดูแลจ่ายยา Antibiotic มา 3-4 เดือนแล้วอาการไม่ดีขึ้น

- มีความจำเป็นเพราะวิธีการอื่นๆที่ใช้ไม่ได้ผล รวมถึงอยากให้เห็นหน้าหายมันด้วย และคิดว่าผลข้างเคียงน่าจะเกิดจากผู้หญิงมากกว่า และคิดว่าถ้าผลข้างเคียงแค่ปากแตก ตาแห้งคงพอรับได้

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- ทราบว่ายานี้เป็นทางเลือกสุดท้ายในการรักษา
- ทำให้ผิว ปาก ตา แห้ง
- อาจทำให้เป็นหมันในผู้ชาย
- คนที่ตั้งครรภ์อาจทำให้แท้งได้

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- ขณะรับประทานยามีอาการคันตามตัว เมื่อไปพบแพทย์ แพทย์แนะนำให้หาโลชั่นมาทา
- ปากแตกลอกเป็นแผ่น
- มีอาการหัวใจเต้นเร็วผิดปกติ เต้นแรงร่วมกับมีอาการหน้ามืด ไปตรวจคลื่นหัวใจพบว่า

ปกติ

- มีอาการแน่นหน้าอก หายใจไม่ออก

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

คิดว่าเหมาะสม เพราะ ประสิทธิภาพเมื่อเปรียบเทียบกับราคาถือว่าเหมาะสม

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยานี้แล้ว)

เพราะกลัวมีอาการข้างเคียงที่เกี่ยวข้องกับหัวใจและอวัยวะที่จำเป็น

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

ใช้ยาทาและโพน์ล้างหน้าของแพทย์

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 8

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 28 ปี เพศ หญิง
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า
อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน
เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน ได้แก่ Antibiotic ไม่ทราบชนิดของยา

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ในการรักษาสิวใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะต้องการให้สิวลายไป ๆ และหน้าไม่
มัน

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน 20 mg
รับประทานครั้งละ 20 mg
วันละ 1 ครั้ง วันเว้นวัน
ระยะเวลาที่รับประทาน 2 เดือน
แหล่งที่ได้รับยา คลินิกผิวหนัง
ราคายา 30 บาท / เม็ด
การติดตามการใช้ยา ไม่มี

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเอง
มีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoinหรือไม่เพราะอะไร

ที่จริงก็ไม่จำเป็นนักเนื่องจากไม่ได้เป็นมาก แต่กำลังจะถึงช่วงรับปริญญาและอยากให้มี
ใสจะได้แต่งงานได้ จึงเลือกที่จะใช้ยา

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin
 - ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา
 - ระหว่างใช้ยาห้ามตั้งครรภ์ และยาจะมีผลให้ผิวแห้ง ปากแห้ง
 - ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา
 - ปากแห้งเล็กน้อย แต่ทาลิปก็ไม่เป็นปัญหา

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคาขาย
 - คิดว่าเหมาะสม เพราะถึงจะค่อนข้างแพงแต่ถ้าทานแล้วได้ผลก็คุ้มค่า

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยานี้แล้ว)
 - ไม่มีความจำเป็นต้องใช้แล้ว

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน
 - ไปพบแพทย์เป็นประจำตามนัด ทาครีมบำรุงมากขึ้น

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 9

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 25 ปี เพศ หญิง
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า
อาชีพ พนักงานขาย บริษัท เอนวายเมด จำกัด

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน
ไม่เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว
ใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะ ให้ผลการรักษาที่ดีขึ้นรวดเร็วกว่าใช้ยาทา

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน 5 mg
รับประทานครั้งละ 5 mg
วันละ 1(วันเว้นวัน)ครั้ง
ระยะเวลาที่รับประทาน ประมาณ 4 เดือน
แหล่งที่ได้รับยา คลินิกเดิร์มแคร์
ราคา ยา 30 บาท / เม็ด
การติดตามการใช้ยา ไม่มี

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเอง
มีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoinหรือไม่เพราะอะไร

จำเป็น เพราะบางที่ชอบสัมผัสทายา ใช้ยากินหายเร็วกว่า

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา ปากแห้ง
ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา ปากแห้ง

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

คิดว่าไม่เหมาะสม เพราะ ราคาค่อนข้างแพง

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยาแล้ว)

เพราะราคาค่อนข้างแพง

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

ดี สิวหายเร็ว หน้าใสขึ้นมมาก

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 10

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 23 ปี เพศ ชาย
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน ได้แก่ ยาทา Clindamycin ยารับประทานแก้อักเสบ

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ในการรักษาสิวใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะ ใช้ตามคำแนะนำของแพทย์

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน.	10 mg
รับประทานครั้งละ	10 mg
อาทิตยล์ละ	3 ครั้ง
ระยะเวลาที่รับประทาน	1 เดือน
แหล่งที่ได้รับยา	พรเกษมคลินิก
ราคา	ไม่ทราบ
การติดตามการใช้ยา	ไม่มี

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoinหรือไม่เพราะอะไร

ไม่ เนื่องจากสิวที่เกิดขึ้นบริเวณใบหน้ามีจำนวนไม่มาก และผิวหนังก็ไม่ได้มีความมันมากเกินไป

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

หน้าแห้ง ผิวแห้ง ปากแตก

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

ผิวแห้ง ปากแตก

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

คิดว่าเหมาะสม เพราะ เห็นผลในการรักษาอาการชัดเจนกว่าการรักษาด้วยวิธีอื่นๆที่เคยได้ใช้มา

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยาแล้ว)

ขอแพทย์หยุดใช้ยาเองเนื่องจากอาการบรรเทาแล้ว

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

ตั้งใจในการดูแลรักษามากขึ้น เพราะกลัวต้องเสียค่าใช้จ่ายมากในการรักษาสิว เช่น เลือกรับประทานอาหาร ล้างหน้า

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 11

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 22 ปี เพศ หญิง

ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี

อาชีพ นักศึกษา

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน ได้แก่ เคยใช้ยาแก้อักเสบเช่นพวก

Amoxicillin , tetracycline , doxycyclin

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิวใช้ยา

รับประทาน Isotretinoin เพราะ หมอบอกว่าเป็นสิवरุนแรงมาก ไม่มีหัวหนองแต่เจ็บมาก หน้ามันมาก รักษามาทุกอย่างแล้วแต่ก็ยังไม่ดีขึ้นแล้วก็ยังเป็นมากขึ้นอีก ขนาดล้างหน้ายังระบมเลย หมอเลยให้ยานี้มากิน

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน.10 mg

รับประทานครั้งละ10 mg

วันละ 1 ครั้ง

ระยะเวลาที่รับประทาน 2 เดือน

แหล่งที่ได้รับยา คลินิกแพทย์ผิวหนัง

ราคายา 49 บาท / เม็ด

การติดตามการใช้ยาไปดูอาการตามหมอนัด

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต่อการใช้ยารับประทาน Isotretinoinหรือไม่เพราะอะไร

คิดว่าจำเป็นเพราะเป็นทางเลือกสุดท้ายแล้ว เพราะไม่รู้จะทำยังไงดีให้สิวหาย หมอก็บอกว่าเราเป็นรุนแรง ต้องกินยานี้ถึงจะดีขึ้น ไม่อยากกินยาคุมเพราะกลัวผลหลายๆอย่าง เลยลองกินดู

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา ยามีผลต่อดับ ปากแห้ง ตาแห้ง หน้าแห้ง

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยาปากแห้ง ตาแห้ง หน้าแห้ง รู้สึกมาอาการซึมเศร้าบ่อย
หงุดหงิดง่าย ตอนกินยาช่วงอาทิตย์แรกๆสิวเห่อมากๆแล้วก็ระบมด้วย

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

คิดว่าไม่เหมาะสม เพราะราคาแพงเกินไป เสียค่าใช้จ่ายมากในการรักษา 1 course บางที
หมอก็บอกว่าต้องกินถึง 6 เดือน ยาที่ต้องกินนานขนาดนี้ น่าจะราคาถูกว่านี้สักหน่อย แล้วยาก็
ไม่ได้ทำให้สิวหายขาด ยังคงกลับมาเป็นอีก

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยานี้แล้ว)

กลัวผลต่อดับ และก็รู้สึกว่ายาที่มีผลทำให้หงุดหงิดง่าย รู้สึกซึมเศร้าบ่อยๆ เสียสุขภาพจิต

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

กลับมากิน Bactrim 2 ครั้งเข้าเย็น ครั้งละ 2 เม็ดและใช้ benzoyl peroxide กับ
Clindamycin

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่12

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 24 ปี เพศ หญิง
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
อาชีพ นักศึกษา

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน ได้แก่เคยใช้ amoxicillin ,doxycyclin , metronidazole , cilindamycin , prednisolone , เคยไปพบแพทย์ และหายาเองจากร้านขายยาที่มีเภสัชกรซึ่งรู้จักเป็นการส่วนตัว

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะมี แพทย์ เพื่อน และพี่ แนะนำให้กิน บอกว่าเป็นยาที่ดีใช้เวลารักษาไม่นานเพราะตอนนั้นลักษณะผิวหนังไม่ค่อย อาจส่งผลต่อการทำให้รู้ซุ่มซนกว้างในสภาพอากาศหน้า

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน	10 mg
รับประทานครั้งละ	10 mg
วันละ	1 ครั้ง
ระยะเวลาที่รับประทาน	3 เดือน
แหล่งที่ได้รับยา	คลินิกรักษาเฉพาะทางด้านผิวหนังและใบหน้า
ราคายา	25 บาท/เม็ด
การติดตามการใช้ยา	ไม่มี

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoinหรือไม่เพราะอะไร

คิดว่าจำเป็นเพราะลักษณะสิ่วมีอาการอักเสบมาก เรื่องรังและรุนแรง รับประทานยามาหลายชนิด รวมถึงมีการรักษาด้วยวิธีการอื่นๆ ประกอบแต่ลักษณะอาการของสิ่วยังไม่ดีขึ้นตามที่ตนพอใจ และตอนนั้นลักษณะผิวหน้าแย่มากรวมถึงอยากให้อาการหายไวๆ ประกอบกับไม่อยากให้หน้ามีรูขุมขนกว้างด้วย

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- ปากแห้ง ตาแห้ง ซึมเศร้า
- ถ้าท้องอาจทำให้ลูกมีความผิดปกติได้

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- ปากแห้ง ตาแห้ง ปากแตกมาจนเลือดออก
- หงุดหงิดง่าย เศร้าง่าย ไม่รู้คิดไปเองรีเปลา

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

คิดว่าเหมาะสม เพราะ รับประทานแล้วได้ผลดี ใช้ระยะเวลาไม่นาน ถ้าเปรียบเทียบแล้วดีกว่าการไปเข้าคอร์สรักษาหน้ากับคลินิกบางแห่งซึ่งราคาแพงกว่านี้

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิ่ว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยานี้แล้ว)

คิดว่าสิ่วดีขึ้นแล้ว สภาพผิวหน้าก็ดีขึ้นแล้ว จึงตัดสินใจหยุดยา

9. พฤติกรรมการรักษาสิ่วและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิ่ว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

รู้สึกรักษาหน้าดีขึ้น ล้างหน้าพิถีพิถันมากขึ้น เพราะไม่อยากให้สิ่วกลับมาเป็นอีกครั้ง

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 13

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 26 ปี เพศ ชาย
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
อาชีพ พนักงานขายบริษัทเอกชน

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษายาอื่นมาก่อน ได้แก่ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดทาบริเวณใบหน้า ซึ่งสั่งจ่ายโดยแพทย์ ซึ่งใช้ประมาณ 2 สัปดาห์

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ในการรักษาสิวใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะ แพทย์เป็นผู้สั่งจ่ายยา โดยแพทย์ได้ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงยาจาก ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดทา เป็น ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทานหลังจากใช้แล้วประมาณ 2 สัปดาห์ โดยแพทย์แจ้งให้ทราบก่อนการเปลี่ยนแปลงแต่ไม่ได้บอกถึงเหตุผลที่เปลี่ยนแปลง แต่จากการสอบถามเพื่อนของผู้ป่วยที่ไปรับบริการที่คลินิกเดียวกันก็ได้รับยาในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ เริ่มต้นด้วยยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดทาแล้วมีการเปลี่ยนเป็นยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน ผู้ป่วยจึงคิดว่าเป็นสูตรการรักษาของคลินิกแห่งนี้

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน. 20 mg

รับประทานครั้งละ 20 mg

รับประทานวันเว้นวันตามแพทย์สั่งในระยะแรก (ประมาณ 2 เดือน) ช่วงหลังรับประทาน 10 mg วันเว้นวัน เป็นเวลาประมาณ 1 เดือน

ระยะเวลาที่รับประทาน 3 เดือน

แหล่งที่ได้รับยา คลินิกพรเกษม

ราคายา ไม่ทราบแน่นอนเนื่องจากการรักษาจะจ่ายค่ารักษารวมเป็นครั้ง ต่อครั้งราคาประมาณ 1000 บาท

การติดตามการใช้ยา ไม่มีการติดตามการรักษาเป็นพิเศษมีเพียงแต่ไปตามแพทย์นัดในแต่ละครั้งเพื่อดูอาการ

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoin หรือ ไม่เพราะอะไร

คิดว่าจำเป็นเนื่องจากผู้ป่วยคิดว่าลักษณะสิบบนใบหน้ามีอาการรุนแรง (แพทย์ไม่ได้บอกลักษณะอาการสิวที่ผู้ป่วยเป็น) รวมถึงรักษาด้วยตัวเองแล้วอาการไม่ดีขึ้น

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- แพทย์ให้ลงชื่อรับทราบในใบยินยอมการใช้ยา โดยระบุข้อความว่า การรับประทานยานี้อาจทำให้เกิดการแท้งบุตรได้

- แพทย์กล่าวเพิ่มเติมว่าระยะแรกในการใช้จะมีการปากแห้ง

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- มีอาการผิปกติเพียงแต่ปากแห้งอย่างเดียว

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

คิดว่าเหมาะสมถ้าเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพเนื่องจากทำให้อาการและลักษณะสิวที่บริเวณใบหน้าลดลงถึงประมาณร้อยละ 70

คิดว่าไม่เหมาะสมถ้าเทียบกับตัวยาเพียงอย่างเดียว เนื่องจากราคาสูงเกินไป

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีหยุดใช้ยานี้แล้ว)

เหตุผลหลักคือความยุ่งยากในการไปรับการรักษาเนื่องจากแต่ละครั้งต้องใช้เวลารอพบแพทย์ประมาณ 30 นาที ซึ่งยังไม่รวมเวลาที่ใช้ในการเดินทาง ส่วนเหตุผลรองคือราคาในการรักษาต่อครั้งแพง รวมถึงอาการสิวบริเวณใบหน้าดีขึ้นแล้ว

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

ปัจจุบันใช้ครีมไม่ทราบส่วนประกอบที่ชัดเจน (บริเวณข้างกระจุกกระจุกว่าเป็นครีมหน้าแดง) โดยญาติพี่น้องเป็นผู้ซื้อมาให้ใช้

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 14

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 18 ปี เพศ ชาย
ระดับการศึกษาสูงสุด มัธยมศึกษา 4-6 หรือเทียบเท่า
อาชีพ นักเรียน

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อนยาทาจำพวก benzoyl peroxide, clindamycin, herudoil, toner ยารับประทาน doxycycline

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกให้ยารับประทาน Isotretinoin

ในการรักษาสิวให้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะ คิดว่าตัวเองมาความจำเป็นที่ต้องกิน จึงตัดสินใจบอกแม่ซึ่งเป็นเภสัชกร มีร้านขายยาอยู่ โดยเมื่อก่อนเคยมีคนแนะนำให้รับประทานยา ชนิดนี้ แต่ช่วงแรกแม่บอกว่ามันมีอาการข้างเคียงมากจึงไม่ให้รับประทาน แต่รักษาด้วยวิธีอื่นมานานแล้วจึงตัดสินใจบอกแม่อีกครั้ง เมื่อพิจารณาแล้วแม่จึงลองให้กินดู

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน.	10 mg
รับประทานครั้งละ	10 mg
รับประทาน	1 ครั้งต่อวัน
ระยะเวลาที่รับประทาน	2 สัปดาห์
แหล่งที่ได้รับยา	ร้านยาที่บ้าน (ฝากผู้แทนที่มาขายยาที่บ้านซื้อให้)
ราคา	40 บาท/เม็ด
การติดตามการใช้ยา	ไม่มีการติดตามการรักษา

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการให้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoin หรือไม่เพราะอะไร

คิดว่าจำเป็นเนื่องจากผู้ป่วยคิดว่ารักษาด้วยวิธีอื่นมานานแล้วอาการก็ไม่ดีขึ้น แต่ปัญหาหลักที่ต้องกรากินคืออยากหน้าตาดีขึ้น เพราะคิดว่าถ้าไม่มีสิวแล้วหน้าตาจะดีขึ้น และกำลังจะจีบผู้หญิงคนหนึ่งจึงเพิ่งเริ่มตัดสินใจกิน รวมถึงมีเพื่อนเคยรับประทานยาชนิดนี้แล้วบอกว่ากินยานี้ทำให้อาการดีขึ้นเร็วที่สุดแล้ว และอาการข้างเคียงของการใช้ยาของเพื่อนก็ไม่เห็นมีอะไรมาก

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- ส่วนมากการรับรู้จะมาจากทางบ้านเป็นหลัก และมีการอ่านเอกสารกำกับยาบ้าง
- มีอาการปากแห้ง ผื่นขึ้นตามตัว รวมถึงทำให้ดับทำงานหนัก
- รับประทานแรกๆจะทำให้สิวมียาอาการมากขึ้น
- สตรีมีครรภ์ห้ามรับประทาน (ผู้ป่วยคิดว่าเป็นผู้ชายก็ไม่น่าจะมีปัญหาเรื่องนี้อยู่แล้ว)
- ห้ามกินติดต่อกันนานเกิน 6 เดือน (เพื่อนบอก)

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- ผู้ป่วยคิดว่าจะมีอาการปากแห้งแต่ ตอนนี้ที่รับประทานยังไม่อาการด้านนี้
- สิวมีอาการรุนแรงมากขึ้นตามที่รับรู้ไว้ก่อน แต่ก็ทนไม่ได้จึงบีบสิวลอก

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

คิดว่าเหมาะสม เนื่องจากการสอบถามจากผู้ที่เคยใช้ แต่ส่วนตัวคิดว่าตัวเองหน้าตายังไม่ดีขึ้นแต่คิดว่าถ้าอาการสิวนับใบหน้าหายก็คุ้มแม้จะมีราคาแพง

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีนี้หยุดใช้ยานี้แล้ว)

ปัจจุบันยังใช้ยาควบคู่ไปกับ ยาทาจำพวก benzoyl peroxide, clindamycin, herudoil, toner ยารับประทาน doxycycline (การใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทานเป็นการรับประทานเสริมจากการรักษาสิวซึ่งเดิมเคยใช้รักษาอยู่)

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

พยายามหาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆมาใช้รักษาอาการสิวนับใบหน้า โดยส่วนมากจะหามาตามคำบอกของคนอื่นที่เคยใช้มาแล้วบอกว่าดี

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 15

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 18 ปี เพศ หญิง
ระดับการศึกษาสูงสุด มัธยมศึกษา 4-6 หรือเทียบเท่า
อาชีพ นักเรียน

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อนยาทาจำพวก benzoyl peroxide, clindamycin, retin-a

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

เคยรู้จากคนรอบข้างอยู่แล้วว่ายานี้ดีเลยตัดสินใจว่าจะลองหายานี้มารับประทาน แต่คุณพ่อกลัวอันตรายและผลข้างเคียงจากการใช้ยา แต่ที่บ้านเป็นร้านขายยาแล้ววันหนึ่งมีแพทย์ซึ่งเป็นเพื่อนของคุณพ่อแล้วจึงลองถามแพทย์ซึ่งแพทย์บอกว่ารับประทานได้ ไม่เป็นอันตราย คุณพ่อเลยอนุญาตให้กิน

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน. 10 mg

ช่วงแรกที่รับประทานจะรับประทานครั้งละ 1 เม็ดต่อวัน ประมาณ 1 เดือนแรกผิวหน้ารู้สึกดีขึ้น อาการสิวน้อยลง แต่จะรู้สึกหน้าแห้ง เลยคิดว่าถ้ากินอย่างที่เป็นอยู่อาจทำให้หน้าแห้งมากกว่านี้ ต่อมาก็ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงวิธีการกินเองเป็น 2 วันต่อ 1 เม็ด เมื่อใช้มานานแล้วก็ตัดสินใจปรับอีกรอบเป็นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ความจริงแล้วผู้ป่วยเปิดเผยว่าตัวเองอยากกินตอนไหนก็กิน ไม่สนใจว่าข้อบ่งใช้เป็นอย่างไร บางครั้งมีสิวขึ้นที่บริเวณใบหน้า 1-2 เม็ดก็ตัดสินใจรับประทานแล้ว

ระยะเวลาที่รับประทาน 1 ปี

แหล่งที่ได้รับยา ร้านยาที่บ้าน

ราคายา 30 บาท/เม็ด

การติดตามการใช้ยา ไม่มีการติดตามการรักษา

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoin หรือ ไม่เพราะอะไร

คิดว่าจำเป็นเนื่องจากมีสิบบริเวณหน้าผากเพียงบริเวณเดียว แต่เมื่อรับประทานยาแก้ อักเสบตามที่ทางบ้านจัดให้ก็ไม่หาย แล้ววันหนึ่งมีแพทย์มาพบคุณพ่อตามที่กล่าวไปแล้วข้างต้น จึงเริ่มกินแล้วอาการดีขึ้นในเดือนแรก แล้วอาการข้างเคียงก็ไม่มากตามที่แพทย์บอกรับประทานได้ เลยตัดสินใจเริ่มกินตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- ส่วนมากการรับรู้จะมาจากแพทย์ที่มาพบคุณพ่อ

- อาจทำให้เกิดการแท้งลูกได้ ซึ่งแพทย์ระบุว่ายาสามารถสะสมอยู่ในร่างกายได้ถึง 1 ปี

แต่ผู้ป่วยคิดว่า ณ ตอนนี้ยังไม่มีผลต่อตัวเองมากนัก

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- ปากแห้ง แต่เมื่อใช้ไปนานๆแล้ว อาการนี้จะค่อยๆลดลง

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

คิดว่าเหมาะสม เพราะเมื่อมีการเปรียบเทียบกับการไปพบแพทย์ตามคลินิก โดยผู้ป่วย กล่าวว่าการไปพบแพทย์ต่อครั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 700 บาทต่อ 1 ครั้ง แล้วส่วนมากต้อง ไปพบแพทย์ทุกอาทิตย์ 1 เดือนเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 2800 บาท แต่ถ้าซื้อยานี้กินเองจะเสีย ค่าใช้จ่ายประมาณ 1000 บาทแล้วยังได้ผลการรักษาดีกว่า

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่ยุติใช้ยานี้แล้ว)

แพทย์อีกท่านซึ่งเป็นเพื่อนของแม่บอกว่าถ้าไม่รุนแรงจริงอย่าพยายามกินเนื่องจากยา ชนิดนี้จะไปสะสมอยู่ในร่างกาย รวมถึงแพทย์เสนอให้หยุดยาเลยดีกว่า ทางบ้านจึงไม่ ให้รับประทานต่อ

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

ปัจจุบันกินยา Doxycycline อยู่ (ผู้สัมภาษณ์สังเกตว่าหน้าผู้ป่วยไม่มีสิวลแล้วแต่ยังคงกิน ยาอยู่)

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 16

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 23 ปี เพศ หญิง
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
อาชีพ ประกอบธุรกิจส่วนตัว

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน ผู้ป่วยเปิดเผยกับผู้สัมภาษณ์ว่าตัวผู้ป่วยแทบจะทำมาหมดแล้วที่มีโฆษณาตามที่ต่างๆไม่ว่าจะเป็น กดสิว, treatment อื่นๆ, เลเซอร์ที่ผิวหนัง, นวดหน้า, ใโออนโต เป็นต้น

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

แพทย์เป็นผู้ส่งจ่ายยานี้มาให้เนื่องจากช่วงเวลาก่อนหน้านี้เป็นสิวลค่อนข้างเยอะ รวมถึงผู้ป่วยมีเหตุผลส่วนตัวที่มีความจำเป็นให้บุคคลใกล้ชิดมีความประทับใจเมื่อแรกพบ โดยสังเกตได้จากคำพูดของผู้ป่วยที่ว่า "เป็นเยอะที่สุดในชีวิตแล้ว รักษาอย่างไรก็ไม่ยอมยุบลงและประกอบกับแฟนกำลังจะกลับมาจากต่างประเทศ จึงต้องการให้สิวยหายอย่างรวดเร็วจึงได้ตัดสินใจใช้ยาตัวนี้"

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน.	10 mg
รับประทานครั้งละ	10 mg วันละ 1 ครั้ง
ระยะเวลาที่รับประทาน	1 เดือน
แหล่งที่ได้รับยา	คลินิกแพทย์รักษาผิวหนังและผิวหนัง
ราคา	40 บาท/เม็ด
การติดตามการใช้ยา	ไม่มีการติดตามการรักษา

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoin หรือ ไม่เพราะอะไร

คิดว่าจำเป็นเนื่องจากเป็นมากแล้ว (ผู้ป่วยพิจารณาอาการเองไม่ได้เกิดจากการวินิจฉัยของแพทย์) รักษาด้วยวิธีอื่นก็ไม่หายและต้องการให้หายก่อนที่แฟนจะกลับมาจึงคิดว่าจำเป็นต้องหายอย่างรวดเร็ว

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- ปากแห้ง โดยแพทย์บอกว่าให้เตรียมมหาลิปมันไว้
- มีผลต่อเด็กในท้อง

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- ปากแห้งเพียงอย่างเดียว

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคาขาย

คิดว่าเหมาะสม เพราะถ้ามันทำให้สิวหายไปได้ก็คุ้มที่จะกิน

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยานี้แล้ว)

สิวหายแล้วจึงตัดสินใจเลิกกิน

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

กินยาแก้แสบบ้างเวลาที่มีสิวลดลงที่มีประจำเดือน

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 17

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 22 ปี เพศ ชาย
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
อาชีพ นักศึกษา

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน คือ ไปเข้ารับการรักษาจากแพทย์ผิวหนัง โดยแพทย์ให้การรักษาตามขั้นตอนตั้งแต่การฉายยาทาเพื่อที่จะกดเอาหัวสิวที่เกิดการอุดตันออกมาก่อน โดยในขั้นตอนนี้จะทำจนกว่าหัวสิวที่อุดตันจะมีน้อยที่สุดเนื่องจากแพทย์บอกว่าถ้าไม่ทำอย่างนี้หากใช้ยารักษาสิวอีกตัว (ตอนนั้นยังไม่รู้ว่าเป็นยาอะไร) จะทำให้สิวละเอียดออกมามากและจะกลายเป็นปัญหาใหญ่ได้ หลังจากที่เกิดสิวมดกก็ได้มีการให้ยา Isotretinoin

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกให้ยารับประทาน Isotretinoin

แพทย์เป็นผู้ส่งจ่ายยานี้มาให้โดยไม่ได้บอกว่าเป็นยาอะไร บอกเพียงแต่ว่าเป็นการรักษาตามขั้นตอนเท่านั้น

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน.	10 mg
รับประทานครั้งละ	10 mg วันเว้นวัน
ระยะเวลาที่รับประทาน	6 เดือน
แหล่งที่ได้รับยา	คลินิกแพทย์รักษาผิวหนังและผิวหนัง
ราคา	35 บาท/เม็ด
การติดตามการใช้ยา	มีการนัดไปเพื่อดูลักษณะของผิวหนังหลังจากการใช้ยา

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoin หรือไม่เพราะอะไร

คิดว่าไม่จำเป็นแต่ตอนที่พบแพทย์ผู้ป่วยไม่ทราบว่าเป็นยาชนิดอะไรจึงใช้ยาตามแพทย์แนะนำ เนื่องจากค่อนข้างมั่นใจในตัวแพทย์ที่ทำการรักษา แต่ภายหลังเมื่อผู้ป่วยทราบว่ายาที่แพทย์จ่ายเป็นยาอะไรจะพูดคุยกับแพทย์ว่าขออย่าไม่ให้แพทย์จ่ายยาตัวนี้ เนื่องจากผู้ป่วยคิดว่าตัวเองไม่ได้เป็นสิวที่มีอาการรุนแรงขนาดนั้นและเมื่อไปพบแพทย์ แพทย์จะถามก่อนเสมอว่าจะเอายาตัวนี้หรือไม่ (หลังจากที่กินไปแล้ว 1 คอร์ส) อีกอย่างตัวผู้ป่วยก็ยังไม่มีความรู้รอบรู้ที่จำเป็นต้องหายทำให้อาการดีขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่จะใช้ในกรณีที่เห็นว่าสิวไม่ยอมยุบง่าย ๆ เนื่องจากตัวผู้ป่วยกลัวว่าหลังจากหายจากสิวจะเป็นรูขุมขนกว้างมากกว่า

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- ปากแห้ง โดยแพทย์บอกว่าให้เตรียมมหาลิปมันไว้

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- ปากแห้งมาก ปากลอก

- ตาแห้งมากจนใส่ contact lens ไม่ได้ เพราะต้องหยอดน้ำตาเทียมตลอดเวลา

- สิวเห่อขึ้นมาเล็กน้อย แต่หมอให้ยาแก้อักเสบมากินด้วยเลยทำให้สิวไม่มีการอักเสบ มีแต่เห่อขึ้นมาเท่านั้น

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคาขาย

คิดว่าเหมาะสม เพราะนอกจากจะไม่เป็นสิวกอักเสบแล้ว สิวผด สิวอักเสบ ก็ไม่มีซึ่งการรักษาด้วยวิธีการอื่นไม่ได้ผลแบบนี้ และยังทำให้ประหยัดเวลาในการทาครีมอื่นๆรวมถึงประหยัดเวลาไปพบแพทย์ในแต่ละครั้ง (ไม่ต้องไปหาหมอบ่อย) อีกเหตุผลหนึ่งคือประหยัดเงินในการซื้อยาอื่นๆด้วย

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยานี้แล้ว)

- หน้าไม่ค่อยมีสิวกอักเสบ

- เปลืองเงินจึงเลิกไปพบแพทย์ด้วย

- เริ่มมีความรู้เรื่องการรักษาสุขภาพและผิวหนังมากขึ้น เลยคอยระวังไม่ให้ร่างกายอ่อนแอหรือเครียดเกินไปก็จะเป็นสิว

9. พฤติกรรมการรักษาผิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาผิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

- เลือกลงผลิตภัณฑ์สำหรับผิวหน้าที่อ่อนโยนขึ้น ดูแลรักษาสุขภาพมากขึ้น

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 18

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 20 ปี เพศ ชาย
ระดับการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
อาชีพ นักศึกษา

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษายาอื่นมาก่อน ได้แก่ไปพบแพทย์เพื่อทำการรักษาสิวที่เกิดขึ้นบริเวณตัว และบริเวณหน้า โดยแพทย์ได้จ่ายยาจำพวกยาทาไม่ว่าจะเป็นประเภทน้ำหรือประเภทครีม เพื่อทำการรักษาสิวที่ขึ้นมาและป้องกันการอักเสบของสิวด้วย ส่วนยารักษาสิวชนิดรับประทานแพทย์ก็จะจ่าย amoxicillin รวมถึงจะมีการทำ AHA ที่คลินิก โดยพบแพทย์มาตลอด 5 ปี

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกให้ยารับประทาน Isotretinoin

ให้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะแพทย์เป็นผู้สั่งจ่ายยาให้เนื่องจากเห็นว่ายาที่ใช้อยู่ใช้มานานแล้ว แต่อาการยังไม่ดีขึ้นเท่าที่ควร ซึ่งลักษณะสิวกี่ปรากฏจะเกิดขึ้นมากบริเวณแก้มและแผ่นหลังซึ่งมีจำนวนมาก ดังคำพูดของผู้ป่วยที่ว่า “แถบจะมีสิวกันทุกตารางเซนติเมตรเลยครับ” รวมถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดสิวกี่มากเนื่องจากผู้ป่วยเป็นผู้ชอบเล่นกีฬาที่มีเหงื่อออกมามาก

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน. 10 mg

รับประทานครั้งละ 10 mg โดยแพทย์สั่งวันเว้นวัน แต่ผู้ป่วยอยากให้หายเร็วจึง

ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงการรับประทานเป็นรับประทานวันละ 10 mg ทุกวัน โดยรับประทานยาที่ได้จากแพทย์ประมาณ 1 เดือน หลังจากนั้นพยายามหาซื้อยาเองจากเพื่อนของพี่สาวที่เป็นเภสัชกร โดยกินในลักษณะเดิมต่ออีก 2 เดือน จากนั้นเปลี่ยนมากินตามใจของผู้ป่วยเองคือเมื่อผู้ป่วยรู้สึกว่ตัวเองหน้าเริ่มมันจะกินยาทันที โดยกินลักษณะนี้ต่อเป็นเวลาร่วม 2 ปี

แหล่งที่ได้รับยา คลินิกของ PAN ช่วงหลังซื้อจากเพื่อนของพี่สาว

หยุดกินยามาประมาณ 1 ปีแล้วเนื่องจากสิวไม่มีรวมถึงเมื่อเข้ามหาวิทยาลัยสังคมที่อยู่ก็เปลี่ยนไปจึงทำให้ลดสาเหตุของการเกิดสิวลงได้ แต่ถ้ามีสิวลกลับมาเมื่อไหร่ผู้ป่วยก็พร้อมที่จะกลับไปใช้ยาได้ทุกเมื่อ

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

- เลือกใช้ผลิตภัณฑ์สำหรับบำรุงผิวหน้า

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 19

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 22 ปี เพศ ชาย
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
อาชีพ กำลังรอศึกษาต่อ

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษาอย่างอื่นมาก่อน ได้แก่ Salicylic มาแต้มสิวก และ ยารับประทาน Tetracycline จากการไปพบแพทย์ตามคลินิกที่มีอยู่ตามห้างทั่วไป

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ในการรักษาสิวใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะ แพทย์เป็นผู้สั่งจ่ายยาพิจารณาว่าผู้ป่วยเป็นสิวกชนิดรุนแรงโดยมีการแจ้งกับทางแพทย์ว่าใช้ยาตัวอื่นอยู่แล้วอาการไม่หายขาดแพทย์จึงตัดสินใจเปลี่ยนมาใช้ Isotretinoin

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน.	20 mg
รับประทานครั้งละ	20 mg
รับประทาน	1 ครั้ง/วัน
ระยะเวลาที่รับประทาน	1 เดือน
แหล่งที่ได้รับยา	จากคลินิกที่ไปพบแพทย์
ราคาขาย	50 บาท / เม็ด
การติดตามการใช้ยา	ติดตามการใช้ยาโดยแพทย์ผู้สั่งจ่ายยามีการนัดตรวจดูอาการทุก 1 สัปดาห์

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoin หรือไม่เพราะอะไร

คิดว่าจำเป็นต้องใช้เนื่องจากมีสิวขึ้นมากจนแพทย์ต้องตัดสิไน้ใจใช้ยา

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- ทราบจากแพทย์ว่าจะมีอาการปากแห้งมาก
- แพทย์ให้เอกสารมาให้ลงชื่อรับทราบก่อนการจ่ายยา แต่ในรายละเอียดของเอกสารผู้ป่วยจำไม่ได้

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- มีอาการผิปกติเพียงแต่หน้าแห้งและปากแห้งเท่านั้น

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

คิดว่าเหมาะสม เพราะ การจ่ายเงินเพื่อทำการรักษานี้ทำให้สิวลที่ผู้ป่วยมีอาการอยู่ลดลงจนกระทั่งหาย พอใจกับผลของยาและคุ้มค่างกับราคาผลข้างเคียงที่เห็นชัดเจนมีเพียงแค่ปากแห้งเท่านั้นซึ่งถือว่าธรรมดา มาก เพียงแค่ใช้ลิปมันก็สามารถแก้ปัญหานี้ได้

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีหยุดใช้ยานี้แล้ว)

ปัจจุบันยังคงใช้ยาอยู่

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใดๆแต่ผู้ป่วยมีการเลือกใช้โฟมล้างหน้าที่เหมาะสมมากขึ้น

แบบบันทึกการสัมภาษณ์คนที่ 20

1. ประวัติส่วนตัว

อายุ 25 ปี เพศ ชาย
ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน

2. พฤติกรรมการรักษาสิวก่อนการใช้ ยารักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

เคยรับการรักษายาอื่นมาก่อน ได้แก่ ยาทาไม่ทราบชนิด และยารับประทานซึ่งน่าจะเป็นยาฆ่าเชื้อ เนื่องจากแพทย์ไม่ได้แจ้งรายละเอียด

3. เหตุผลและความจำเป็นของการเลือกใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ในการรักษาสิวใช้ยารับประทาน Isotretinoin เพราะ แพทย์เป็นผู้สั่งจ่ายยาโดยแพทย์ไม่ได้ชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของตัวยา

4. ลักษณะการใช้ ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว

ขนาดที่รับประทาน.	10 mg
รับประทานครั้งละ	10 mg
รับประทาน	วันเว้นวันตามแพทย์สั่ง
ระยะเวลาที่รับประทาน	4 เดือน
แหล่งที่ได้รับยา	จากโรงพยาบาลที่มีการโฆษณาทางด้านความสวยความงาม
ราคา	ผู้ป่วยไม่ทราบราคาเนื่องจากเป็นการจ่ายเงินที่คิดเป็นราคาต่อครั้งในการไปพบแพทย์
การติดตามการใช้ยา	ติดตามการใช้ยาโดยแพทย์ผู้สั่งจ่ายยา โดยแพทย์นัดทุก 2 สัปดาห์

5. การรับรู้เกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้ยารับประทาน Isotretinoin ในการรักษาสิว คิดว่าตัวเองมีความจำเป็นต้องใช้ยารับประทาน Isotretinoin หรือไม่เพราะอะไร

คิดว่ามีความจำเป็นในการใช้ยา เนื่องจากอาการสิวที่เกิดขึ้นน่าจะเกิดจากการที่แพ้สบู่ล้างหน้าชนิดหนึ่งและใช้การรักษาด้วยวิธีอื่นประมาณ 1 เดือนแล้วเห็นผลไม่ชัดเจน

6. การรับรู้ความเสี่ยง ในการใช้ยารับประทาน Isotretinoin

ผลข้างเคียงที่ทราบก่อนการได้รับยา

- ไม่ทราบในรายละเอียดของยา เนื่องจากครั้งแรกที่แพทย์จ่ายแพทย์บอกว่าวันนี้ให้เป็นยารับประทานตัวใหม่เท่านั้น

ผลข้างเคียงที่ได้รับขณะได้รับยา

- ปากแห้งมากจนสามารถดึงริมฝีปากที่แห้งออกมาเป็นแผ่นได้ยาวเกือบ 1 เซนติเมตร

7. การเปรียบเทียบประสิทธิผลกับราคา

คิดว่าเหมาะสม เพราะ มีประสิทธิภาพในการรักษาดีที่สุดตั้งแต่ที่ผู้ป่วยเคยได้รับการรักษา มา ถึงแม้ราคาจะสูงแต่ก็เห็นผลชัดเจนในการรักษา

8. เหตุผลในการหยุดใช้รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน (ในกรณีที่หยุดใช้ยานี้แล้ว)

อาการสิวที่เคยมีอยู่บริเวณใบหน้า หายหมดแล้ว

9. พฤติกรรมการรักษาสิวและใบหน้าหลังการใช้ รักษาสิว Isotretinoin ชนิดรับประทาน

มีการเลือกใช้โฟมล้างหน้าที่มีประสิทธิภาพในการรักษา โดยแพทย์ระบุเป็นโฟมล้างหน้า 1 ยี่ห้อที่มีขายตามท้องตลาด เพราะแพทย์แนะนำว่าโฟมชนิดนี้มีประสิทธิภาพค่อนข้างดี แต่ต่างจากโฟมล้างหน้าบางยี่ห้อที่ด้อยประสิทธิภาพ แต่วางขายตามท้องตลาดแล้วโฆษณาว่าสินค้าตัวเองดี